

Poštnina plačana pri pošti
6320 Portorož-Portorose

NAS

DROGA
PORTOROŽ

INTERNA IZDAJA

št. 10

oktober 1999

NAS GLAS izdaja družba DROGA d.d. Glasilo urejuje uredniški odbor. Odgovorna in glavna urednica Lilijana Ivanek - Pečar. Fotografija Jadran Rusjan, karikature Vito Šaruga. Tehnična ureditev Sonja Požar in Damjana Poberaj. Tisk tiskarna VeK Koper, v nakladi 1000 izvodov. Glasilo dobijo člani kolektiva brezplačno. Po mnenju Urada vlade za informiranje št. 4/3-12-1217/95-23/273, z dne 17. 7. 1995, šteje NAS GLAS med proizvode, za katere se plačuje 5 % davka od prometa proizvodov. TISKANO NA RECIKLIRANEM PAPIRJU.

GLAS

Poštenost je najboljša politika

(Angleški pregovor)

Ondan je v največjem slovenskem dnevniku nekdo (ime sem pozabila) z obilico žalosti in ogorčenosti napisal, da so časi kot nalašč za tatove in špekulante. In zdaj vas vprašam: kdaj pa niso bili časi zanje?! Tisti, ki ste še mladi, nepokvarjeni in brez slabih izkušenj, pobrsajte po zgodovinskih priročnikih, moja generacija pa naj pobrska po spominu in naj mi nato vsaj eden od vas najde hipec v vsej eri človeštva, ko čas ni bil primeren za zmikavte, tihotapce, lizune in spletkarje! Menjujejo se okusi in tolovajska orodja, menjujejo se tudi statusni simboli teh gospodov in menjujejo se seveda področja delovanja; možnosti za nadarjene iskalce bližnjic do lahkega zaslužka pa ostajajo nespremenjene, se pravi neštete in zelo ugodne.

Prav zato se resnično čudim, čemu se je omenjeni pisec kar v dnevniku, se pravi javno, razburjal zaradi nečesa, kar je zmeraj bilo (in nič ne kaže, da bi prenehalo biti). Ako bi se, denimo, pri nas nenadoma spet pojavili dinosavri ali - Bog ne zadeni! - krvoločni Huni, potem bi imeli vsi skupaj zares velik vzrok za ogorčeno pisanje v časopis! Toda da bi si belili glavo zastran tako normalnega pojava, kot so zlikovci - lepo vas prosim! Škoda živcev, saj jih presneto potrebujemo za reševanje težav s parkiranjem, za mirno sprejemanje položnic, za prenašanje sosed, ki se vsako zgodnje nedeljsko jutro kratkočasijo tako, da premika pohištvo; živce nadalje potrebujemo, da preživimo govorilne ure v šoli, da ostanemo strpni do mačka, ki se je ponečedil v lonec s fikusom, in da prestanemo vsak dan osem ur na delovnem mestu (z vsem, kar spada zraven). Če je še kdo, ki ga nisem prepričala, naj dodam ohrabrujočo resnico (za katero si upam dati v ogenj obe roki in na izrecno željo nevernih Tomažev še kaj): velika večina ljudi je poštenih! Večina oziroma skoraj vsi služijo kruh z delom svojih rok, rinejo skozi življenje s krediti, odlaganjem plačil in z drobnimi zvijačami. Nekateri imajo srečo, da garajo od jutra do večera in se jim to pozna pri dohodkih, drugi prav tako garajo in se jim nič ne pozna, ker pač nimajo sreče - toda oboji so pošteni in to je pri vsej stvari najvažnejše. Seveda je tudi nekaj takih, za katere ne bi mogli trditi, da garajo, pa jim vseeno ni hudega - toda tudi ti ne kradejo, da bi preživeli, in so pač samo malo leni, kar ni hudodelstvo.

Pa še ena resnica: nepošteni se prej ali slej ujamejo v past! Spomnite se teh besed, kadar boste v navalu malodušja pomislili, da se danes ne splača biti pošten...

Sonja POŽAR

6000 KOPER

OSREDNJA KNJIZNICA
SREČKA VILHARJA
BROLO I

Foto: Jadran RUSJAN

CELOVITO OBVLADOVANJE KAKOVOSTI

EVROPSKI TEDEN KAKOVOSTI V SLOVENIJI

Da bi ljudem čimbolj približali pomen kakovosti in prizadevanj za njeno izboljšanje, Slovensko združenje za kakovost tudi letos organizira **Evropski teden kakovosti v Sloveniji**. Tako se v prvi polovici novembra odvijajo mnoge aktivnosti na temo kakovosti, ki jih organizirajo razna podjetja, društva, organizacije, inštituti in drugi.

Organizirajo razne okrogle mize, objavljajo članke v revijah in časopisih ter pripravljajo ankete. Pomen kakovosti pa poudarjajo tudi na druge načine.

Letos smo se ponovno tudi v Drogi odzvali vabilu Slovenskega združenja za kakovost, da se vključimo v aktivnosti in še posebej zaznamujemo ta teden. Odločili smo se za **anketo**, ki jo boste prejeli ob osebem dohodku 15. oktobra.

S to anketo bi radi izvedeli več o našem skupnem odnosu do kakovosti in razumevanju le-te, zato upamo, da jo boste izpolnili v čim večjem številu.

Anketa je kratka in anonimna.

V sklopu tega tedna bo pod naslovom "**Kakovost v Evropi - Najboljši pristopi za uspeh**" tradicionalno organizirana tudi Konferenca za kakovost, ki bo tudi letos v Portorožu.

Damjana POBERAJ

Kakovost v Evropi Najboljši pristopi za uspeh

Evropski teden kakovosti v Sloveniji 8. - 14. november 1999

Organizira Slovensko združenje za kakovost - SZK
v imenu Komisije evropske skupnosti
ter na pobudo Evropske platforme kakovosti
(Evropske organizacije za kakovost - EQQ in
Evropske fundacije za management kakovosti - EFQM)
izdruženje FOCUS - Kvaliteta kakovosti Drogi d.o.o. • Tisk: Ing. Marina Schmalc SA
Tiskovna hiša Slovenskega združenja za kakovost - SZK

POMEMBNO OBVESTILO

Konec leta bodo minila že tri leta od prve certifikacijske presoje v Drogi.

Certifikat, ki smo ga pridobili leta 1996, ima omejeno veljavnost, potrebno ga je obnoviti vsake tri leta. Zato nas letos čaka

PONOVA CERTIFIKACIJSKA PRESOJA.

KDAJ? KONEC NOVEMBRA 1999.

KDO BO PRESOJAN? VSI ZAPOSLENI.

Recertifikacijska presoja je obsežnejša in podrobnejša, kot so bile kontrolne presoje, ki so se vrstile dvakrat letno.

Potrudimo se, da upravičimo sloves dobrega in kakovostnega podjetja, in se ustrezno pripravimo na recertifikacijsko presojo!

Damjana POBERAJ

CELOVITO OBVLADOVANJE KAKOVOSTI

RAZMIŠLJANJE ZAČETNIKA O OKOLJU IN SISTEMU ISO 14001

Preveč ljudi še zmeraj vidi skrb za čisto okolje kot nadlogo, sistematično reševanje ekoloških vprašanj pa kot strošek, ki bi se mu lahko tudi izognili.

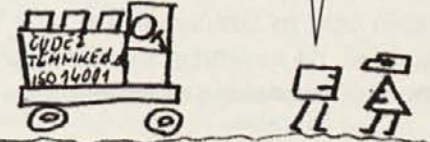
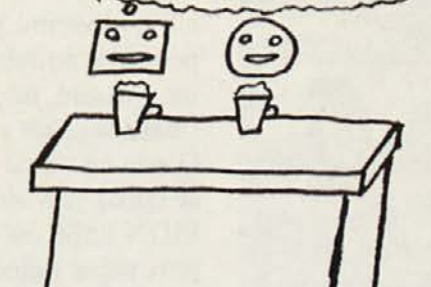
Ko sem prvič prestopil prag Droge d.d. kot pripravnik, sem izvedel, da bo moj pripravniški staž močno povezan s standardom ISO 14001. To je novi mednarodni ekološki standard, ki ga Droga namerava osvojiti še pred koncem leta 2000.

Skrb za okolje je seveda aktualna tema. Verjetno bi s težavo našel človeka, ki ni vsaj enkrat v življenju pomislil, da bi morali za okolje kaj narediti. Res pa je, da bi še težje našel človeka, ki ni vsaj enkrat opral svojega jeklenega konjička na domačem dvorišču ali pa v močnem vetru prislonil plastične vrečke na že tako prepoln zbi-

ralnik za smeti "ne vedoč", da bo čez minuto že krasila bližnji travnik.

Kaj lahko iz tega povzamemo? V pogovorih in izjavah smo vsi zelo ekološko osveščeni. Na čisto okolje pa zelo hitro pozabimo, kadar imamo občutek, da bi za to morali žrtvovati kakšen tolar ali pa si odtrgati trenutek dragocenega časa. Po tej izjavi bi verjetno lahko kdo rekel: "Govori zase!". Opravičujem se in popravljam izjavo: "V osnovi si vsi želimo biti prijazni do okolja, samo da v našem vsakodnevnem življenju ta problem nekako spregledamo." Če pa štartamo iz postavke, da ne želimo

NOVE AVANTURE FRFRASTEGA KVADRATKA IN PODJETNEGA KROGCA

TA UBOGI KROGEC. S TO SVOJO UREJENOSTJO NE BO NIKAMOR PRIŠEL. O, TI REVEŽ POČASNI! 	UPS, TI SMOLA, POLICAJ! KAJ MI BO PA SEDAJ NATVEZIL TALE "PLAVI" TRIKOTNIK?! 	JAKAKŠNA KAZEN GOSPOD POLICAJ? A SEDAJ TI ŠE ČIGUMI NE SME PASTI IZ UST!
KAKO SI KAJ KVADRATEK? PRAVKAR SEM PRODAL SVOJE SMETI. PRIDI GREVA NA PIVO! 	KROGEC, PRIJATELJ MOJ! POVEJ MI, KAJ JE TO SPOLH ZA ENA KRATICA ISO 14001? KAKO MU JE PA TO USPELO? PRODATI SMETI?! 	GLAVNI IGRALCI: KROGEC - LASTNIK FIRME "ČUDEŽ TEHNIKE d.d.", ki ima standard ISO - 14001 KVADRATEK - LASTNIK FIRME "SAMO DA JE d.d.", ki ima standard ISO - 14001 STANSKI IGRALEC: POLICAJ (TRIKOTNIK) Z IMENOM "TAKO PA NE GRE" TEKST PRI POSAMEZNI SLIČICI:

SE NADALJUJE...

CELOVITO OBVLADOVANJE KAKOVOSTI

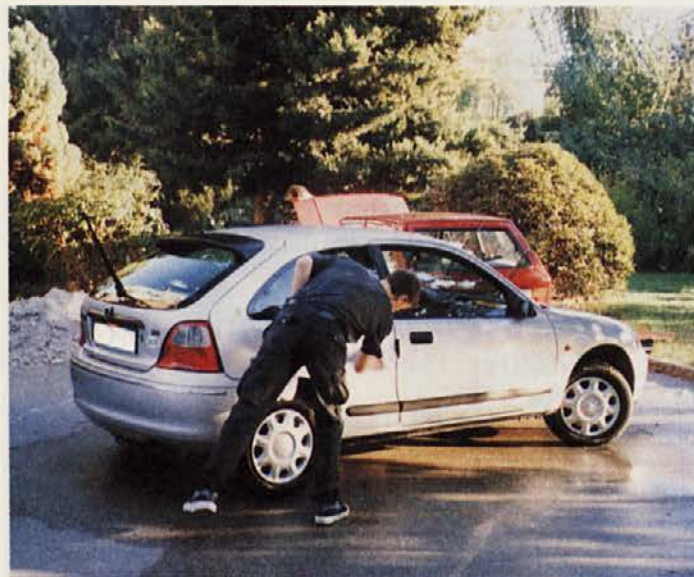

Temu se lahko izognemo in...

onesnaževati, je takoj lažje. Se pravi, da:

- preučimo napake, ki jih delamo,
- preučimo možne rešitve in ukrepe,
- vse to zapišemo,
- preverimo, če so rešitve učinkovite, in posredujemo ugotovitve drugim.

Pa imamo že "mini sistem varovanja okolja". Če bi potegnili črto in izračunali, kaj smo s tem pridobili, bi ugotovili, da nas imajo sosedje rajši, in nenazadnje, da smo tudi kar nekaj **prihranili**.

...temu tudi!

Standard ISO 14001 je orodje, ki podjetjem omogoča, da sistematično zmanjšujejo negativen vpliv na okolje in hkrati izboljšajo svoje poslovne rezultate (sosedje nas imajo rajši, pa še splača se).

Moram priznati, da sem se tudi sam spraševal, če je standard ISO 14001 namenjen podjetjem, ki tako dobro poslujejo, da si lahko privoščijo še "luksuz", da se ukvarjajo z ekološko problematiko. Med vsemi pravilniki in standardi, ki sem jih prebiral, sem (po nasvetu mentorja) naletel na knjigo **Vodenje podjetja z vidika varovanja okolja** (Strašek, 1998). Že v nekaj uvodnih straneh me je prepričala, da je vzpostavitev sistema ravnanja z okoljem koristna, pametna in pravzaprav nujna odločitev. Takšen sistem omogoča podjetjem, da preučijo svoj vpliv na okolje tako s tehničnega kot s finančnega vidika. Zakonodaja na področju ekologije sloni na predpostavki, da onesnaževalci želijo onesnaževati. Zakon ne predpisuje, kako naj se do okolja obnašamo, ampak samo, koliko še smemo to okolje umazati, preden nas spravijo za rešetke. S takšno zakonodajo je država prenesla skrb za čisto okolje na podjetja, **ki ne želijo onesnaževati**, zakonitosti trga pa so tiste, ki silijo podjetja, da dosegajo vedno višje cilje. Ekološki cilji so prav tako del te politike in doseganje ekoloških standardov je lahko dober pokazatelj uspešnosti podjetja.

Ekonomski učinki uvedbe sistema ravnanja z okoljem se kažejo kot dolgoročne in kratkoročne prednosti. Zmanjševanje porabe surovin in energije je le ena od teh. Podjetje z vzpostavljenim sistemom ravnanja z okoljem bo v primeru ekološke nesreče (upajmo, da je ne bo) pripravljeno, kar pomeni, da bo pri bankah in zavarovalnicah deležno boljših kreditov oz. nižjih zavarovalniških premij. Celostni pristop omogoča, da podjetje sistematično preuči probleme, jih predvidi in rešitve vključi v razne investicijske plane. Nenazadnje pa lahko vsak od nas ve, da še tako dobra reklama ne more oprati imena firme, ki si je privoščila ekološki spodrsrlaj.

Vzpostavitev sistema ravnanja z okoljem je kompleksen cilj z mnogimi problemi in neznankami. Za uspeh je ponavadi potrebno, da v tisto, kar delamo, tudi verjame-mo. Mislim, da je vpeljava standarda ISO 14001 tako s finančnega kot s človeškega vidika dandanes skoraj nujna. Glede na to, da je članek namenjen za interno glasilo, si lahko privoščim, da ukradem in priredim slogan ISDN linije ter napišem: **ISO 14001 - danes pametna, jutri nujna odločitev** (če sem uspel še koga prepričati, pa toliko bolje).

Besedilo, slike in risba Vasja REBEC

CELOVITO OBVLADOVANJE KAKOVOSTI

PERUTNINA PTUJ - naš poslovni partner

Nosilec kakovosti mesnih izdelkov

Predsednik uprave in generalni direktor PERUTNINE PTUJ, dr. Roman Glaser, nam je septembra poslal zahvalo za sodelovanje pri pridobitvi naziva *Nosilec kakovosti mesnih izdelkov* za leto 1999 na Kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni.

Gospodu Glaserju se za prijazno zahvalo, ki jo tudi objavljamo, iskreno zahvaljujemo in smo zadovoljni in ponosni, da imamo priložnost poslovno sodelovati s tako cenjeno firmo.

Uspešnega sodelovanja pa ni brez ljudi, ki znajo in hočejo poslovati v dobrobit lastnemu in partnerskemu podjetju, zato bi se želel sodelavcem iz Perutnine Ptuj v imenu DROGE d.d., PC ZAČIMBA in PC GOSAD tudi sam zahvaliti za dosedanje sodelovanje, z željo po nadaljevanju in poglobljanju le tega.

Da ne bo ostalo pri anonimnih ljudeh, želim našteti imena sodelavcev in prijateljev iz Perutnine Ptuj, s katerimi se najpogosteje srečujemo. To so: Drago Sok, Marjan Merc in Jelka Fistravec iz SEKTORJA NABAVE IN UVOZA ter Erik Šara, Tanja Šmigoc-Senčar, Simona Habjanič, Stane Kosi iz PC MESNA INDUSTRIJA.

Posebno mesto v kakovostnem sodelovanju pa ima gospod dr. Ciril Varga, predstavnik vodstva za KAKOVOST in vodja službe kakovosti.

Boris BIRSA

Spoštovani poslovni partnerji, prijatelji!

*Gurmanstvo in ljubezen
gresta dobro skupaj...*

... od leta 1905,

ko smo odprli vrata in vas povabili. Veseli nas, da ste se nam pridružili.

in spet... in spet... in spet

Od takrat naprej skrbno negujemo skupne želje in jih udeležujemo. Skozi desetletja nas je vodila kakovost. Zavedamo se, da je včeraj in danes ne bi dosegali brez Vašega znanja in pripravljenosti za dobro sodelovanje. Zato nam je tudi z Vašo pomočjo uspelo postati

Nosilec kakovosti mesnih izdelkov za leto 1997.

Na letošnjem Kmetijsko živilskem sejmu v Gornji Radgoni smo ponovno pridobili laskavi naziv **Nosilec kakovosti mesnih izdelkov**. Iskreno smo ponosni nanj. In ga delimo z Vami.

Zaupanje in obveza...

Nedvomno je najpomembnejše, da oboji ta naziv jemljemo kot izraz zaupanja naših potrošnikov. Kakovost je namenjena prav njim. To nam potrjujejo že desetletja, saj se na njihovih krožnikih najpogosteje pojavljajo prav tisti mesni izdelki, ki so letos nagrajeni z zlato medaljo - POLI, Ptujška posebna, Koko, Hrenovka s sirom, Hrenovka mini brez ovitka in Jetrna pašteta z orehi.

Nosilec kakovosti je priznanje in obveza za naše delo tudi v prihodnje. Tudi v bodoče si bomo prizadevali vzdrževati kakovost na visoki ravni in si želimo, da bi skupaj še naprej nizali uspehe v splet tradicije in znanja.

Z iskrenimi pozdravi,

Dr. Roman Glaser

Predsednik uprave in generalni direktor

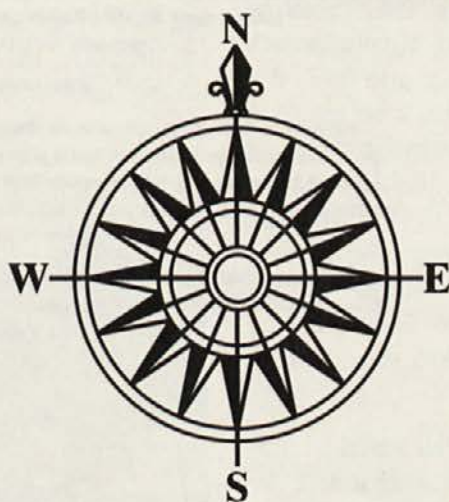
KORISTNI PREDLOGI

V čem je razlika med ustvarjalnim človekom in povprečnejšem?

Ko se je konec davnega 15. stoletja Krištof Kolumb vrnil iz Amerike, je iz ust gospode na španskem dvoru lahko slišal, kako preprosto da je bilo odkriti novo celino. Treba je bilo samo pluti proti zahodu!

Vrlega pomorščaka je tedaj popadla jeza. Z mize je vzel kuhano jajce in se zazrl v zbor dvorjanov. "Ali premorete v svoji sredi tako spretne- ga, ki bi znal postaviti to jajce

pokonci, ne da bi se zvrnilo?" Dvorjani so se vprašujoče spogledali, uganke ni znal rešiti nihče.

Ko so mu priznali svojo nemoč, je Kolumb jajce trdo postavil nazaj

na mizo, tako da se je na spodnjem koncu strlo. In pogled, stalo je pokonci!

"To zna vsak!" so vzklikali neotesani dvorjani.

"Ko ti nekdo pokaže kako, je vsaka reč preprosta," jim je zavezal jezike pomorščak, "razlika je v tem, da bi vi to LAHKO storili, jaz pa sem to STORIL!"

Od moreče vsakodnevne rutine do ideje za koristen predlog je čisto blizu ali pa neskončno daleč. Razlika je le v tem, ali smo drzni raziskovalci ali pa z dolgočasni španski dvorjani.

Peter FATUR

SISTEM NAGRAJEVANJA

Namen in vloga korekcijskega faktorja v novem sistemu stimulativnega nagrajevanja ter prve izkušnje

Z namenom dodatnega pojasnjevanja posameznih kategorij z januarjem uvedenega stimulativnega nagrajevanja kot sestavnega dela novega sistema nagrajevanja v DROGI d.d., je bil v februarški izdaji Našega glasu objavljen članek, katerega vsebina je bila zelo podobna današnjemu.

Namen predmetnega članka pa je po svoji vsebini dvojen:

1. ponovni prikaz čemu korekcijski faktor sploh služi in kako je izračunan,
2. kakšen je bil njegov vpliv na plače zaposlenih v DROGI d.d. v letošnjem letu.

Pa pojdemo lepo po vrsti.

Ad 1) Korekcijski faktor služi kot povezava med doseženo uspešnostjo posameznih premijskih skupin (npr.: nabava, profitni centri, logistika, marketing, prodaja, izvoz) in doseženo uspešnostjo podjetja DROGA d.d., kot celote. **Pomembno je, da se zavedamo, da smo vsi zaposleni odgovorni za uspešno poslovanje DROGE.**

Nič ne pomaga podjetju odlična marketinška in prodajna enota, če le-ta nima kaj prodajati, ker proizvodnja ne naredi izdelkov. In obratno.

Zaradi tega je korekcijski faktor potreben kot povezovalni člen vseh zaposlenih oziroma premijskih skupin ter njihove uspešnosti v eno celoto, en tim, eno uspešnost DROGE.

Korekcijski faktor je izračunan na izhodiščih, katere poda uprava v Letnem poslovnem načrtu podjetja in veljajo za predmetno poslovno leto. Na osnovi teh izhodišč se po zaključku vsakega četrtertletja izračuna maksimalen % stimulativnega dodatka, na osnovi preseganja v LPN zadane uspešnosti, merjene v obliki čistega dobička. Tako so trenutna izhodišča sledeča:

- 90% doseganja v LPN 1999 predračunanega čistega dobička podjetja po posameznih četrtertletjih predstavlja osnovo za ugotavljanje,
 - 40 % razlike med doseženim čistim dobičkom v posameznem četrtertletju in 90% v LPN 1999 predračunanega čistega dobička podjetja po posameznih četrtertletjih.
- Tako izračunan znesek se nato razdeli v obliki stimulativnega dodatka zaposlenim v Drogi, seveda glede na doseženo skupinsko uspešnost premijske skupine v katero spadajo.

Ad 2) Vpliv korekcijskega faktorja na plače v tekočem letu je bil sledeč:

1. zaradi izredne uspešnosti poslovanja podjetja ob koncu leta 1998, je bil korekcijski faktor, na osnovi katerega so bili izračunani stimulativni dodatki posameznih premijskih skupin, izredno visok (1,68; 1,54). Posledično so stimulativni dodatki posameznih premijskih skupin lahko znašali celo do 33,6% osnovne bruto plače.
2. ker je bila uspešnost poslovanja podjetja v 1.četrtertletju leta 1999 nekoliko nižja, je bil korekcijski faktor, na osnovi katerega so bili izračunani stimulativni dodatki posameznih premijskih skupin, tudi nižji (0,76). Posledično

so stimulativni dodatki posameznih premijskih skupin lahko znašali največ 14,8% osnovne bruto plače.

3. žal pa je bila uspešnost poslovanja podjetja v drugem četrtertletju leta 1999 še nekoliko nižja, tako da je bil korekcijski faktor, na osnovi katerega so bili izračunani stimulativni dodatki posameznih premijskih skupin, še nižji (0,16). Posledično so stimulativni dodatki posameznih premijskih skupin lahko znašali največ 3,2% osnovne bruto plače.

Kako se bo gibal korekcijski faktor v bodoče, je izključno odvisno od uspešnosti poslovanja DROGE po posameznih četrtertletjih. Če bo uspešnost poslovanja DROGE po posameznih četrtertletjih (merjena z doseženim čistim dobičkom) večja od 90 odstotnega doseganja četrtertletno predračunane uspešnosti v LPN 1999, potem bomo zaposleni iz naslova stimulativnega nagrajevanja dobili določen odstotek dodatka plači. Če pa uspešnost poslovanja DROGE ne bo dosegala v LPN 1999 postavljenih ciljev, stimulativnega dodatka pri plači ne bo.

Zaradi močne znotrajletne periode v poslovanju DROGE smo predvideli precej neenakomerno gibanje stimulativnega dodatka po posameznih četrtertletjih, kar se je tudi dogodilo.

Glede na to lahko z veliko verjetnostjo predvidevamo, da bo vrednost korekcijskega faktorja iz naslova uspešnosti poslovanja podjetja DROGA d.d. v 3. in 4.četrtertletju višja. To pomeni, da bodo zaposleni iz naslova uspešnosti poslovanja v 3. in 4. četrtertletju zelo verjetno prejeli višji stimulativni dodatek iz naslova skupinske premije kot ga prejema trenutno.

Potrebno pa je še pojasniti, da način izračunavanja obravnavanih kategorij pripelje do zamika pri izplačilu stimulativnega dodatka. Tako je stimulativni dodatek iz naslova poslovanja 1.četrtertletja izplačan skupaj z majsko, junjsko in julijsko plačo, stimulativni dodatek iz naslova poslovanja 2.četrtertletja izplačan skupaj z avgustovsko, septembrsko in oktobrsko plačo, stimulativni dodatek iz naslova poslovanja 3.četrtertletja izplačan skupaj z novembrsko, decembrsko in januarsko plačo ter stimulativni dodatek iz naslova poslovanja 4.četrtertletja izplačan skupaj z februarско, marčno in aprilsko plačo.

Ravno zaradi predvidenega vpliva korekcijskega faktorja na plače po posameznih četrtertletjih, sem bralcem dolžan dodatno pojasniti tega vpliva. Kajti odveč bi bila vsa slaba volja, povezana z bodočimi nihanji plač, katera bi imela za vzrok nerazumevanje in slabo informiranje zaposlenih o predmetni zadevi. Kajti, kot je že bilo rečeno: vsi smo na isti barki, v dobrem in v slabem...

Aleš ŠKRABA

RAZVOJ KADROV

Letni osebni pogovor

Načrtovanje kariere v podjetju postaja nepredvidljivo, saj nobena organizacija danes ne more jamčiti, da bo razvoj kariere lahko potekal po načrtani poti. Hkrati pa načrtovanje kariere spodbuja željo po hierarhičnem napredovanju, ki ga zaradi težnje po zmanjševanju hierarhičnih razlik ni več mogoče zagotavljati. Zato v sodobnih podjetjih govorimo o rasti in razvoju zaposlenih, in ne o načrtovanju kariere.

Ena od možnosti za sistematičen razvoj vseh zaposlenih v podjetju so **letni pogovori vodje s sodelavcem**, kjer načrtovanje in spremljanje razvoja zaposlenih v vse večji meri prehaja na vodje in sodelavce same, strokovna skupina razvoja kadrov pa ima vlogo internega svetovalca, koordinatorja in moderatorja sistema.

Če ta vprašanja vzbudijo vašo pozornost, vedite, da tudi vaši sodelavci - vodje ali podrejeni doživljajo podobne pomisleke in dvome. *Letni osebni pogovor* vam nudi možnost spregovoriti o teh in mnogih drugih vprašanjih v zvezi z izvajanjem ter dosežki pri delu.

sogovornika pa je lahko ta pogovor tudi edina priložnost, da pove kar mu leži na duši - pa če vam je prav ali ne.

To je tudi čas, ko se spregovori o poteku dela in o tem, kako si sogovornik predstavlja svojo kariero. Pravila vsakodnevnega komuniciranja so nekoliko zrahljana.

Počasi pa lahko pogovor preraste v kreativno srečanje, postane neke vrste generator dobrih zamisli o sogovornikovem razvoju in medsebojnih delovnih razmerjih.

Droga sledi filozofiji nenehnega izboljševanja, kar omogoča, da v prizadevanju za cilje kakovosti sodelujejo vsi zaposleni. Če pa želijo zaposleni sodelovati pri napredku, morajo natančno poznati svoje naloge, osebne cilje in cilje podjetja, podjetje pa mora vedeti, kakšne težave ima vsak zaposleni, kaj misli o svojem delu in podjetju.

Konec leta 1998 smo se na podlagi predstavitve izkušenj - z letnimi osebni pogovori - podjetja Revoz odločili, da tudi sami pričnemo z uvajanjem Letnega osebnega pogovora kot instrumenta medsebojne komunikacije in učinkovitega sredstva za izgradnjo zaupanja med vodjo, sodelavcem in delovno skupino.

Ena izmed akcij uvajanja je usposabljanje vodij za uspešno vodenje LOP-a ter priprava vseh zaposlenih na pogovor s svojim nadrejenim.

Letni osebni pogovor je **priložnost** za pregled dosežkov preteklosti, za reševanje težav sedanjosti in za načrtovanje prihodnosti. Izkoristimo jo!

Diana MILIVOJEVIČ

Ena od delavnic za usposabljanje oziroma za pripravo vseh zaposlenih na letni osebni pogovor. Našim sodelavcem na sliki predava gospa Alenka Klemenčič, dipl. psih.

KAKO MI GRE ?

Kako vam torej gre?

Če niste obdarjeni z izredno samozavestjo ter nezmotljivo vero v svojo nezmotljivost, vas vsaj občasno grize kateri od naslednjih dvomov:

? kaj šef pravzaprav misli

? kje bom čez pet let

? zakaj je xy napredoval, jaz pa ne

? ali cenijo moje dodatne napore ipd.

Morda pa se vam *letni osebni pogovor* zdi kot "že spet en" sistem, ki si ga je omislila "kadrovska", ki nima nobene praktične vrednosti za že tako prezaposlenega vodjo in sodelavca? Zakaj bi se enkrat na leto pogovarjali z njimi, saj jih vidite vsak dan, to je nesmiselno !?

Odgovor bi morda lahko bil: zato, ker je to čas, ko pozabite na vsakodnevno prakso, in za trenutek skušate stvari videti iz nekoliko drugačnega zornega kota. Za vašega

DROGA d.o.o. BUJE

POSLOVANJE HČERINSKEGA PODJETJA NA HRVAŠKEM

OSEBNA IZKAZNICA

Podjetje je bilo ustanovljeno 17. 12. 1991 v Bujah. DROGA d.o.o. Buje je najstarejše povezano podjetje DROGE d.d.

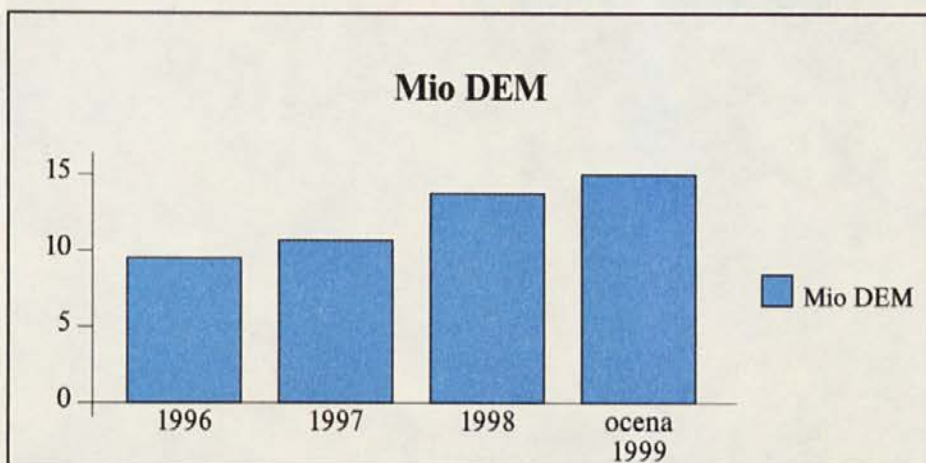
ORGANIZACIJA IN ZAPOSLENOST

- **Uprava**
- administracija 9 zaposlenih
(vodstvo, komercijala, računovodstvo)
- **Trgovski potniki** 13 zaposlenih
- od tega za določen čas 4 zaposleni
- **Zaposleni v skladišču**
(Split + Zagreb) 7 zaposlenih
- **4 distribucijski centri - skladišča:**
 - Osijek - v najemu
 - Zagreb - v najemu
 - Poreč - v najemu
 - Split - lasništvo DROGE

Temeljna naloga in cilj DROGE d.o.o. Buje je kontinuirano zviševanje prodaje celotnega asortimana DROGE d.d. na hrvaškem trgu. Upošteva vojno na Hrvaškem 1991-96 ter znane gospodarske težave, s katerimi se sosednja država srečuje v povojnem obdobju (nelikvidnost, dokaj neuspešna privatizacija - "tajkunizacija", stečaji velikih firm in bank) je imela DROGA d.o.o. Buje v preteklih letih težko nalogo. Kljub temu pa je bila v tem času prodaja kar uspešna.

Prihodki od prodaje

Leto	Znesek v mio DEM
1996	10,262
1997	11,719
1998	13,623
ocena 1999	14,500

Iz podatkov je razvidno, da je DROGA d.o.o. Buje v obdobju 1996-99 povečala prodajo na hrvaškem trgu za 41%.

Uvoz iz DROGE d.d. (proizvodni program DROGE brez kave)

Leto	Znesek v mio DEM
1997	5,519
1998	5,959
ocena 99	6,200

Tabela vključuje podatke, ki se nanašajo na vse proizvode, razen kave.

Po oceni izvozne službe DROGE d.d. bo l. 1999 hrvaški trg predstavljal cca 55% celotnega izvoza (razen kokošje pastete).

Celotni dobiček (pred obdavčitvijo)

Leto 1997	37.000 DEM
Leto 1998	97.000 DEM
Ocena za leto 1999	250.000 DEM

DROGA d.o.o. BUJE

Foto Jadran RUSJAN

Prodaja kave

Leto	Tone
1997	136
1998	268
ocena 1999 cca	280

Skok prodaje v obdobju 1998/99 je v primerjavi z letom 1997 predvsem rezultat realizacije projekta Pražarna Buje (proizvodnja 100g mlete Barcaffe in 1000g espressa v zrnju).

TRG IN KONKURENCA

Glavni konkurenti (proizvajalci) DROGE na hrvaškem tržišču so vodilne prehrabene družbe Hrvaške: Franck, Podravka in Pliva. Poleg domačih konkurenčnih firm so na hrvaškem trgu prisotna še zahodnoevropska in slovenska podjetja ter podjetja iz nekdanje Jugoslavije.

V sektorju promet - trgovina na Hrvaškem je še vedno zelo hetero-

gena situacija. Nekdanja velika trgovska podjetja so dokaj neuspešno privatizirana ali propadla (Diona, Dalma, Nama, Zadranka, Šibenka, Sutla...).

Ta proces še vedno ni končan.

Z druge strani se v l. 1999 in posebno v l. 2000 pričakuje na hrvaškem trgu prihod avstrijsko-nemških ter italijanskih trgovskih podjetij (predvsem v Zagreb in okolico).

NALOŽBE IN RAZVOJ

A) Razvoj informatike

V letu 1996/1997 je bila raven računalniške usposobljenosti DROGE d.o.o. Buje izjemno nizka.

V letu 1998 in posebno 1999 je poleg poslovno-finančne konsolidacije DROGE ena od pomembnih nalog vodstva prav računalniško usposabljanje in izobraževanje vseh zaposlenih ter nabava ustreznega hardwara in softwara.

V drugi polovici letošnjega leta je v teku realizacija projekta "on line" računalniške povezave s sedežem podjetja DROGA Buje in distribucijskimi centri. Realizacija tega projekta bo omogočila neprimerno bolj ažurno spremljanje zaloga, naročil ter ažuren pogled v dnevno gibanje prodaje do konca leta 1999.

Paralelno s tem segmentom AOP projekta bo novi software omogočil natančno dnevno kvantitativno in kvalitativno spremljanje dela distribucijskih centrov in področnih potnikov.

B) Kava

DROGA d.o.o. Buje predvideva leta 2000 (v skladu s politiko razvoja DROGE d.d.) proizvodnjo 250 g Barcaffe vakum tudi v Bujah.

PREDVIDEVANJA ZA LETO 2000

Konec leta 1999 je z gospodarsko-političnega vidika izjemno pomemben čas za državo Hrvaško, saj so tedaj razpisane volitve za parlament. Po ocenah vseh domačih in tujih strokovnjakov bodo volitveni rezultati bistveno vplivali na gospodarsko-monetarno politiko in situacijo na Hrvaškem (tečaj KN, zaposlenost, likvidnost, privatizacija, banke, kupna moč).

Kljub vsem tem neznankam in kritičnim tveganjem bo DROGA d.o.o. Buje, kot v preteklih letih, tudi v novem tisočletju s trdim in odgovornim delom poskušala realizirati poslovni načrt in strateške cilje podjetja.

Josip ŠTADER
Direktor

DROGA d.o.o. BUJE

Foto: Jaka JERAŠA

KADROVSKE NOVICE

ZAPOSLENOST V SEPTEMBRU 1999

30. 9. 1999 je bilo zaposlenih 652 delavcev, od tega 301 moški in 351 žensk.

V DROGA d.o.o. BUJE je bilo zaposlenih 27 delavcev, v SOLINE, Pridelava soli, d.o.o. pa 22 delavcev.

Prihodi delavcev:

V septembru smo sprejeli 15 novih sodelavcev, in sicer:

- 7 v PC Gosad,
- 1 v PC Argo,
- 2 v PC Zlato polje,
- 1 v PC Začimba in
- 3 v Skupnih službah.

Odhodi delavcev:

Delovno razmerje je v septembru prenehalo 5 sodelavcem.

Razlog prenehanja je bil potek del. razmerja za določen čas.

V OKTOBRU PRAZNUJEJO OKROGLE OBLETNICE

30-letniki

Davorin ADLER iz OE Skupne službe

20-letniki

Mile ZELJKO iz PC Argo

Aldo DESSARDO iz PC Začimba

10-letniki

Damjan ČAČ iz PC Zlato polje

NAŠIM SLAVLJENCEM ČESTITAMO IN NAZDRAVLJAMO OB DELOVNEM JUBILEJU!

Jubilejne nagrade se izplačujejo na osnovi 3. točke 50. člena Podjetniške kolektivne pogodbe družbe.

Kadrovska služba

DOBRO JE VEDETI

POKOJNINSKI ZAKON PRED SPREJEMOM?

Poslanci državnega zbora so se v drugem branju prebili skozi 400 dopolnil zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in jih sprejeli 200. Dokončno naj bi zakon sprejeli na naslednji seji. Sprejeli so dopolnila k določbam zakona, ki ureja pravo do dela s krajšim delovnim časom od polnega, pravico do nadomestila za invalidnost in prenehanje delovnega razmerja delovnemu invalidu. Dopolnili so določbe glede vdovske in družinske pokojnine in sicer glede odmere. Najnižja osnova za odmero vdovske pokojnine je tako v višini 45 odstotkov osnove umrlega zavarovanca, ne glede na njegovo starost.

Med drugim so sprejeli predlog vlade, da lahko zavarovanec, ki gre v pokoj pred dopolnitvijo polne starosti, dokupi leta in bo dobival pokojnino brez odbitkov. Ena od možnosti bo še, da se v kolektivni pogodbi določi, da delodajalec plača prispevke za dokup let, če je delavec najmanj 20 let delal za strojem, če je moral stalno delati v nočni ali v treh izmenah. Pokojnine se bodo zviševale in zniževale za toliko, za kolikor se bo po statističnih podatkih spremenila povprečna plača zaposlenih.

Potrdili so tudi predloge za uvedbo prostovoljnega dodatnega zavarovanja, ki ga bo mogoče skleniti, če se bo v podjetju za to odločilo vsaj dve tretjini zaposlenih. Za donosnost sklada dodatnega zavarovanja naj bi po nekaterih predlogih jamčila država, kar pa ni bilo sprejeto. V to dodatno zavarovanje vloženi denar do višine 30 tisoč SIT mesečno ne bo obdavčen.

Marjeta KOŠTOMAJ

Foto Jadran RUSJAN

SVET DELAVCEV

SVET DELAVCEV VAS OBVEŠČA

Svet delavcev se je na redni septembrski seji najbolj intenzivno ukvarjal z rezultati poslovanja v prvih šestih mesecih letošnjega leta, oziroma, če pošteno povemo, z vprašanjem, kako se je zelo uspešno poslovanje poznalo v naših žepih.

Avgusta smo bili pretežno na dopustih. V plačilu tako ni bilo stroškov za pot kot tudi ne nadomestila za malico in celo korekcijski faktor je bil nižji, oziroma določen na podlagi poslovanja drugega tromesečja leta 1999. Po ustaljeni navadi pa je v teh mesecih prodaja nižja. Kakorkoli že, 15. septembra je bilo v DROGI precej slabe volje, ker smo dobili nižje plače.

Predstavniki uprave je svetu delavcev potihoma, med vrsticami očital, da v prvih štirih mesecih ni bilo izrazov slabe volje, ko smo dobili večje plače ...

Dejstvo pa je, in to morajo spremljati tisti v DROGI, ki imajo najvišje plače, da so življenjski stroški vsak dan večji, da jih plače ne dohajajo, in da bi mi, ki delamo v DROGI, marsikaj drugače gledali, če bi poslovali manj uspešno. Tako pa je popolnoma normalno, da se zgledujemo po tistih podjetjih, ki poslujejo dobro kot DROGA, njihovi delavci pa so bolj plačani.

Svet delavcev je nadalje ugotavljal, da je korekcijski faktor, kot se ga sedaj izvaja, izredno težko dojemljiv. Predvsem pa je oblika izračuna naših plač težko razumljiva

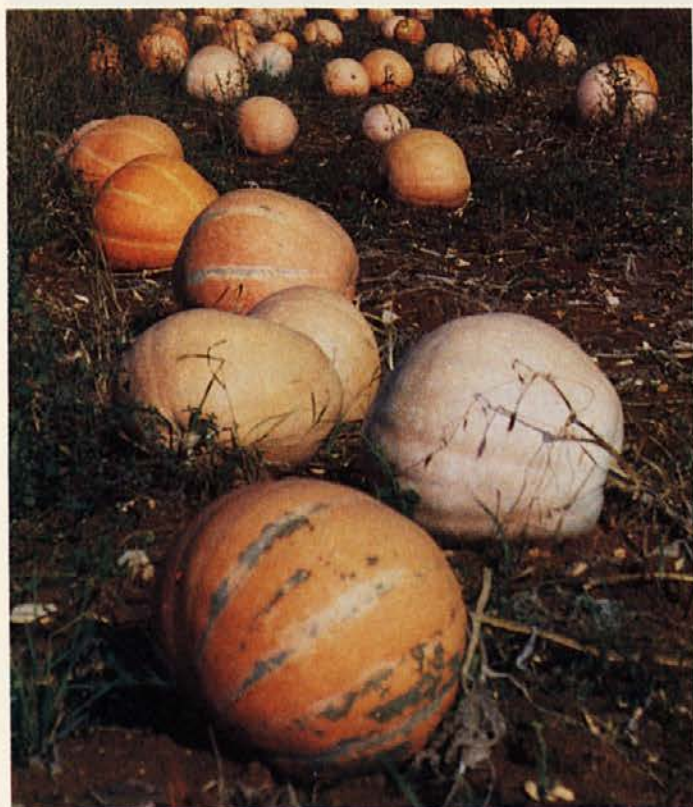
in svet delavcev meni, da bi bilo treba to nujno spremeniti tako, da bi sleherni delavec znal izračunati svojo plačo.

Ravno zaradi tega je svet delavcev imenoval ODBOR ZA PLAČE v sestavi: Vili KLEVA in Enzo SCOTTO DI MINICO za svet delavcev in JOŽE ŠORGO kot predstavnik uprave DROGE d.d.

Odbor ima osnovno nalogo spreminjati ali spremeniti plačilno listo tako, da bomo vsi v DROGI lahko izračunali in spremljali način izračuna plačila za mesečno delo. Da se nam to zdi potrebno nam gotovo nihče ne sme oporekati. Navsezadnje, tudi kakšna slaba volja bi bila preč, če bi vedeli, kako je izračunan določen znesek ...!

Svet delavcev je v obravnavo (visi na vseh oglasnih deskah) posredoval predlog POSLOVNIK SVETA DELAVCEV. Ravno tako je svet delavcev imenoval skupino za pripravo pripomb za PRAVILNIK O IZOBRAŽEVANJU. Le tega bo svet delavcev zopet obravnaval na oktobrski seji.

Tekst in slika Dragica MEKIŠ

OBVESTILO

Nadzorni svet družbe DROGA d.d., Portorož je dne 16. 9. 1999 sprejel sklep, da z dnem 20. 10. 1999 dr. Janu Žižku sporazumno preneha funkcija Člana uprave in namestnika predsednika uprave. Dr. Žižek bo z Drogo d.d. sodeloval še naprej v funkciji svetovalca nadzornega sveta.

Nadzorni svet je na seji obravnaval tudi Strateški načrt spojitve Droge d.d. in Žita d.d.

Predmetno vprašanje je bilo vse do dneva odločanja stroga poslovna skrivnost, saj Zakon o trgu vrednostnih papirjev strogo sankcionira vsakršne tovrstne informacije, ki se neuradno pojavljajo na trgu. Nadzorni svet je glede vprašanja spojitve sprejel odločitev, da se zaradi poslovnih interesov in poslovnega položaja Droge, predvsem pa zaradi izgradnje nove tovarne, združitvene aktivnosti ne nadaljujejo.

Andreja BERCIERI

BORZNI KOMENTAR

BORZNE IN TV NANIZANKE

Koliko izmed vas se še spominja izredno popularne TV nanizanke iz časov bivše Juge oziroma zlate dobe socializma - Vrnitev odpisanih?

Jaz sem jo zelo rad gledal. Saj veste, kaj imajo radi otroci: veliko akcije in streljanja. Kdo pa je takrat to razumel kot propagando in utrjevanje razlogov za obstoj enopartijskega sistema?!

Da, da lepi stari časi, ko se nam ni bilo potrebno ukvarjati z borbo za zagotovitev vsakdanjega ljubega kruhka! Bencina in banan sicer ni bilo, je pa zato bilo več praznovanj in sindikalnih izletov... Na koncu koncev pa je itak mama država poskrbela za vse. Tako ali drugače... Ne pa danes! Privatizacija, delnice, PID-i, prvi pokojninski steber, itd..

Vendar - kaj hočemo! Življenje gre naprej in tudi mi smo se iz hoje po slepi ulici vrnili na avtocesto razvitega

tržnega gospodarstva - z vsemi plusi in minusi.

Od tu tudi paralela med некоč popularno proročimsko TV nanizanko in dogajanjem na Ljubljanski borzi v zadnjem času. Mislim predvsem na pred kratkim "odpisane" delnice PID-ov, katerih tečaji še kar naprej vztrajno rastejo. V zadnjem mesecu so v povprečju zrasli za skoraj 15%. In to taiste delnice, katerih pred nekaj meseci nihče ni maral!

Ali se spominjate, ko sem govoril, da boste tisti, ki ste svoj certifikat vložili v PID-e, čez nekaj časa zanje iztržili vsaj toliko tolarjev kot na njih piše? Ta dan ni več daleč.

Celo več, menim, da so taiste delnice še vedno zanimive za nakup kot dolgoročna naložba.

Vsi tisti, kateri ste stari od 50 do 60 let pa pomislite tudi na izkoriščenje možnosti izbire med novimi delnicami PID-ov in boni, oziroma na morebiten dokup bonov, kateri vam bodo kasneje omogočili prejemanje dodatne pokojnine v skladu z zakonom o prvem pokojninskem skladu. Pozanimajte se, ne bo Vam žal!!!

Trenutne vrednosti:

SBI	= 1.871,32 točk
DRPG	= 35.010,00 SIT
PIX	= 1.623,49 točk
BIO	= 106,67 točk

Pa ne pozabite: borza je igra na dolgi rok!

Aleš ŠKRABA

SEJMI

STARI ZNANCI V ZAGREBU

Droga Portorož ostaja stalen gost na Zagrebškem mednarodnem velesejmu, tako spomladanskem kot jesenskem; le-ta je bil odprt od 13. - 19. septembra. Za našo družbo je to priložnost, da hrvaško javnost seznani z novostmi in izboljšavami, obenem pa se sreča z novimi in že znanimi poslovniki; v trgovini je namreč osebni stik še vedno neprecenljivega pomena.

Majda VLAČIČ

Kjer točijo Drogino kavo, nikoli ne zmanjka sladokuscev, ki dobro vedo, kje bodo deležni najbolj slastnih požirkov.

DROGA
PORTOROŽ

NOVI IZDELKI

BE BE z BANANO

Med mnogimi znanimi reki, spoznanji in mislimi o otrocih je tudi Rousseaujeva misel: 'Otrok ni odrasel človek v miniaturni. Otroci gledajo, mislijo in čutijo na svoj način. Narava hoče, da so otroci prej, preden postanejo odrasli'. Tako smo menili tudi v marketingu Droge, ko smo razmišljali o razširitvi ponudbe čajev za otroke; je že prav, da otroci o stvarih in dejanjih, ki se jih tičejo, sami presojaajo.

V obojestransko zadovoljstvo, predvsem pa korist, je predstavica tržnih raziskav iz marketinga Droge marca v koprskih in ljubljanskih vrtcih izvedla testiranje čaja Bebe z aromo banane.

Čaj je bil večini otrok všeč. Nekateri so ga pili brez sladkorja, drugim pa je bil bolj všeč sladkan. Tako smo iz 'prve roke' prejeli odgovor na vprašanje o upravičenosti razširitve ponudbe.

V zadnjem tednu septembra so v PC Začimba pričeli s pakiranjem izdelka BE BE čaj z okusom BANANE 40g. Znanim zeliščem - janežu, koromaču (komarčku) in kumini - se je pridružil otrokom všečen in priljubljen sadni okus po banani. Sestava čaja je taka, da ima napitek rahlo sladkast okus, zato je prijeten tudi brez sladkorja.

Pa naj otroci sami presodijo in odločijo, s sladkorjem ali brez!

BRONHO ČAJ - NOVI, STARI DROGIN ČAJ!

Kot že naslov pove, je Bronho čaj izdelek, ki ga Drogini kupci že poznajo. Izdelek je po sestavi povsem identičen staremu izdelku - Prsni čaj 24g, pa tudi namembnosti ni spremenil; pri infekcijah dihalnih poti pomaga izločati katar in olajšuje izkašljevanje. Da bi ga dosednji kupci brez težav prepoznali, je ohranil tudi zunanjo podobo.

Zakaj je bila potrebna sprememba imena? Le-ta je posledica zakonodaje, ki urejuje področji proizvodnje in prodaje zeliščnih čajev, ki veljajo kot pomožna zdravila. Gre za spemembo v terminologiji, ki Drogi omogoča, da čaj trži v trgovinah. 'Staro ime' je čaju zagotavljalo prostor le v lekarniških predalčkih, z novim imenom pa ga Droga d.d. lahko ponudi vsem potrošnikom.

NAŠ GLAS
•
PISANJE
ZA BRANJE

NOVI IZDELKI

NOVA IZDELKA V PONUDBI VLOŽENE POVRTNINE

V proizvodnem programu PC Gosad sta dva nova izdelka.

Kumarice v kis

Izdelek **Kumarice v kis** delikates 680g je po vsebini podoben že obstoječemu manjšemu. Dva do pet cm velike kumarice so prelite z nalivom, ki vsebuje alkoholni kis, sol in ekstrakt kopra; dodana so gorčična semena in zrna popra.

Kumarice lahko uporabimo za pripravo raznih solat, različnih hladnih jedi, narezkov, zaradi svoje (ne)velikosti pa so izredno primerne za dekoracijo jedi.

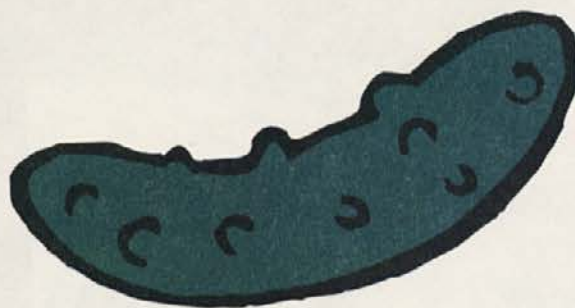
Olive kalamata

Olive kalamata 280 g je še en delikatesni izdelek z olivami. Olive kalamata so črne in predstavljajo posebno vrsto grškega porekla. Prelite so z nalivom, ki vsebuje sol in rdeč vinski kis, dodana pa sta še rožmarin in lovor. Olive so že razgrenjene in jih lahko takoj uporabimo ob narezkih in kot dekoracijo različnih jedi in pijač. Odlične so v kombinaciji z različnimi vrstami sirov.

Med številnimi recepti solat, začetnih jedi in omak, ki

jih bogatijo olive, vam predlagamo kremo iz oliv, ki jo lahko pripravite iz Droginih oliv kalamata.

Krema iz oliv

Recept za to kremo iz oliv, kaper, slanih sardel, česna in oljčnega olja prihaja iz Francije.

Zanj potrebujemo 250 gramov razkoščenih črnih oliv, 125 gramov kaper, 100 gramov slanih vložnih sardel, strok česna in 4 žlice oljčnega olja.

Priprava:

Najprej sardele (če je potrebno) razsolimo in očistimo pod tekočo vodo, jih odcedimo in posušimo. V možnarju pretlačimo česen, sardele, olive in kape, da dobimo homogeno kremo, ki jo med tlačenjem zalivamo z oljčnim oljem.

Kremo ponudimo z rezinami popečenega kruha, seveda pa jo lahko uporabimo tudi kot nadev pri drugih jedeh.

(Recept/ČZD Oljka in oljčno olje)

Tekst Majda VLAČIČ
Foto Jaka JERAŠA

MARKETINŠKE NOVICE

Proti tekmečem s kreativnostjo Zlati boben 1999

V portoroškem Avditoriju je od 4. do 8. oktobra potekal šesti mednarodni oglaševalski festival Zlati boben 1999. Na tem festivalu Nove Evrope so oglaševalci iz 22 držav predstavili kar 1152 del: tiskanih oglasov in drugih tiskanih publikacij, televizijskih in radijskih oglasov, komercialnih spletnih strani in oglaševalskih akcij. Festivala se tradicionalno udeležujejo predvsem predstavniki držav centralne in vzhodne Evrope. Skoraj četrtno del so prispevali slovenski oglaševalci, malo manj Poljaki, z več kot 100 oglaševalskimi prispevki pa so se festivala udeležili le še češki oglaševalci. Vseh udeležencev festivala je bilo kar 1131, Slovencev je bilo nekaj manj od polovice. Letos je bilo na festivalu manj udeležencev iz držav, ki so v zadnjem letu poniknile v še večjo ekonomsko krizo. Tako je bilo manj predstavnikov Rusije, Belorusije, Ukrajine, Jugoslavije in Makedonije. Zadnja leta so na festivalu vse uspešnejši kreativci iz Češke, Poljske in Madžarske. Tako je letos oba zlata bobna, za filmske spote in tiskane oglase, prejela poljska agencija Leo Burnett.

Letos je na festival prišlo tudi veliko svetovno cenjenih predavateljev, ki so v svojih predstavah poudarjali odločilno vlogo kreativnosti pri oglaševanju tretjega tisočletja. Vsebinsko njihovih predstavitev bi lahko strnili v misel, ki jo je podal eden izmed njih: **'Če se ne moreš boriti proti tekmečem s težo denarja in podporo industrije, ti ostane le še kreativnost.'**

Tudi podjetje Droga Portorož je kot sponzor sodelovalo na festivalu. Vsak dan je udeležencem ponudilo hladno-tople malice in na ta način predstavilo izdelke pod blagovno znamko Zlato polje. Veliko udeležencev je pripravljene jedi pohvalilo in seanimalo za naše izdelke in recepte.

Kljub sicer uspelemu festivalu je pri udeležencih pustila grenak priokus zaključna prireditev v amfiteatru portoroškega Avditorija. Zanimiv program in kreativni oglaševalski prispevki namreč niso bili dovolj, da bi segreli premražene oglaševalske ustvarjalce.

Katja ULJAN

SEJMI

Barcelona: Coffee & Tea World Cup

Seveda ni šlo za svetovni pokal v pitju kave in čaja, temveč je simpozij pod pokroviteljstvom revije Tea & Coffee Trade Journal simbolično združil ob kodelici kave ali čaja pridelovalce, predelovalce, proizvajalce, uvoznike, posrednike, trgovce, tržnike, tehnologe, vodilne managerje, strokovnjake za posamezna področja... in sploh vse, ki se ukvarjajo na veliko ali malo, vsak dan ali občasno, profesionalno ali ljubiteljsko s kavo in čajem na vseh koncih sveta.

Pisana družina, skupaj preko 500, nas je napolnilo dvorano avditorija na sejmišču Montjuic II. Že uvodna tema je živahno razgibala vse prisotne z vprašanjem, kako pritegniti mlade k uživanju kave in čaja. Obe pijači imata med mlado generacijo namreč izrazito staromodni prizvok nasproti soft drink pijacem, med katerimi je še vedno najuspešnejša in vodilna kokakola. Nekatere inovacije, kot ready-to-drink in fast food oblike, so relativno uspešne pri mladi generaciji. Pravega odgovora na vprašanje, kako pritegniti in obdržati mlade pivce kave in čaja, ni bilo. Poudarjanje popolne naravnosti obeh pijač do sedaj ni bilo kaj prida uspešno. V posameznih okoljih (Kanada, ZDA) se je izkazalo (po vzoru drugih blagovnih znamk, ki preko oglaševanja vcepljajo življenjske vrednote - npr. Benetton), relativno uspešno vplivanje na kulturni model obnašanja oziroma ustvarjanje modnih trendovskih načinov pitja obeh pijač.

Ameriški odgovor na padec potrošnje kave v sedemdesetih in osemdestih letih je bil v novih specializiranih prodajalnah (Coffee shops, Specialty shops); kava ni več živilo, ki ga kupimo ob ostalih živilih za vsakdanjo potrošnjo, ampak nekaj več. Kupci kavo kupujejo v posebnih trgovinah, so bolj osveščeni in izobraženi glede različnih kakovosti kave, različnega izvora kave, iščejo svoj okus kave itd.

Dobršen del predavanj je bil posvečen skrbi in prizadevanjem za ka-

The 1999 Tea & Coffee World Cup

meet the individuals making things happen for tea and coffee

September 26-28, 1999

Montjuic II Hall • Barcelona, Spain

Detalj z naslovnice enega od sejmskih katalogov; na srednji sličici pogled na del sejmišča

kovost. Ker kakovost nastaja na začetku, je bila s strani pridelovalcev kave in čaja izražena želja po altruizmu končnih potrošnikov, ki naj bi bolj učinkovito in osveščeno prispevali k dvigu socialno ekonomske ravni delovne sile v državah pridelovalkah, s tem pa tudi k dvigu kakovosti. Višjo kakovost predstavljajo tudi izdelki z oznako "organsko pridelano". Organsko pridelana kava ali čaj predstavljata majhne količine, poleg tega je taka pridelava dražja, prave osveščenosti kupcev, ki bi bili pripravljeni to plačati, pa ni. Tudi pot za pridobitev certifikata o organskem poreklu je izredno težavna in zapletena.

Vprašanje kakovosti v smislu zdravstvene ustreznosti surovin je bilo posvečeno normam oziroma standardom kakovosti, v povezavi z njimi tudi njihovem določanju in preverjanju. Tu so v zadnjem času

na področju čaja problematični ostanki pesticidov. Analitski laboratoriji opravljajo vedno več analiz, ki so tudi vedno bolj zahtevne in vprašanje je, kam to vodi. V ES norme kakovosti za čaj še niso dogovorjene, tendence gredo v smeri prevzema nemških zahtev. Večina udeležencev je menila, da čajev ne bi smeli ločevati od hrane na splošno.

Čeprav je glavna učinkovina v kavi in čaju kofein, ki deluje na človeka stimulatивно in poživiljajoče, so pri čaju v zadnjem času v ospredju druge učinkovine, predvsem flavonoidi in njihov koristen vpliv na zdravje oziroma njihova zaščitna vloga pred določenimi boleznimi. S tem so povezane močne tendence, da bi zdravilni in preventivni vpliv čaja bolj poudarjali tudi na izdelkih samih. Zato je bilo na to temo, torej o oglaševanju zdravstvenih učinkov

SEJMI

čaja, poudarjeno, da je pri deklariranju le teh potrebna previdnost. Pri nas sicer takih svaril ne potrebujemo, saj je nova zakonodaja glede deklariranja zdravstvenih oziroma zdravilskih učinkov tako rigorozna, da nam kaj

takega niti na misel ne pride. Splošen vtis s simpozija je, da začetka novega tisočletja ne bodo zaznavale revolucionarne spremembe na področju kave in čaja, da pa tako kava kot čaj ostajata družabni pijači.

Zato rečemo: "Gremo na kavo" ali povabimo: "Pridite na čaj", nikakor pa (še) ni v navadi povabilo na kozarec kokakole.

Ljubica NAGY
Klement VALENČAK

UTRINEK Z OTVORITVE VELEBLAGOVNICE EMPORIUM V LJUBLJANI

Dneva otvoritve najnovejše blagovnice Emporium, v Ljubljani 12. oktobra, se je poleg Claudie Schiffer udeležila tudi Droga d.d. z degustacijo kave Barcaffé. Claudia ni ne jedla, ne pila, so dejali. Tudi Barcaffé je ni premamil. Na srečo pa je bilo veliko njenih oboževalcev, ki je kavo z užitkom degustiralo.

Dragan Spremo pa je bil ves čas otvoritve v družbi dveh najboljših - Claudie Schiffer in seveda kave Barcaffé.

Majda VLAČIČ

ZAČIMBE - "pika na i"

KORIANDER

Coriandrum sativum L.

družina: kobulnice (Umbeliferae)

druga imena: vrtni koriander, čimavec, steničnjek

Splošno o začimbi

Ime rastline izhaja iz grške besede *koris* - *stenica*, ker imajo nadzemni deli rastline in še nedozoreli plodovi neprijeten vonj po stenicah. Ta vonj se izgublja z dozorevanjem plodov.

V Sredozemlju, kjer je doma, raste divje kot plevel, drugače kot gojena enoletna kultura uspeva po celem svetu. Največ ga pridelajo v Rusiji, Maroku, Argentini in Indiji.

Koriander zraste do 90 cm visoko, ima zelo razvejano steblo in na drobno razdeljene lističe. Drobni cvetovi, združeni v kobule, so beli ali blede rožnati. Iz cvetov se razvijejo okrogli plodovi.

Kot začimbo uporabljamo posušene, zrele, rumeno rjave okrogle plodove, cele, zdrobljene ali mlete. Zaradi zelo aromatičnega vonja in sladko pekočega okusa je med najbolj pogosto uporabljenimi začimbami na Orientu, v Latinski Ameriki in na Daljnem vzhodu.

Poleg plodov (posebno v Srednji Ameriki in Indiji) uporabljajo kot začimbo posušene zelene liste. Pri nas je ta začimba manj poznana zaradi specifičnega vonja in okusa.

Uporaba v kuhinji

V gospodinjstvu uporabljamo koriander v jedeh iz svinjine, v nadevih za perutnino, v korenju, zelju in ohrovtu, ter v vloženi rdeči pesi.

Dodajamo ga tudi nekaterim pecivom, nekaterim pečnim ribam in je ena od glavnih sestavin večini curryjev. Mesne industrije ga uporabljajo veliko v različnih klobasah.

Dobro se ujema z vsemi začimbami z Vzhoda. Ima tudi zdravilne lastosti; ureja prebavo in pomirja.

Poleg tega je ena od glavnih začimb, ki jo uporabljajo v parfumerijski industriji.

KOMENTAR

Helena ČOK

Vsak ima svoj korekcijski faktor...

Foto Jadran RUSJAN

TRŽNE RAZISKAVE

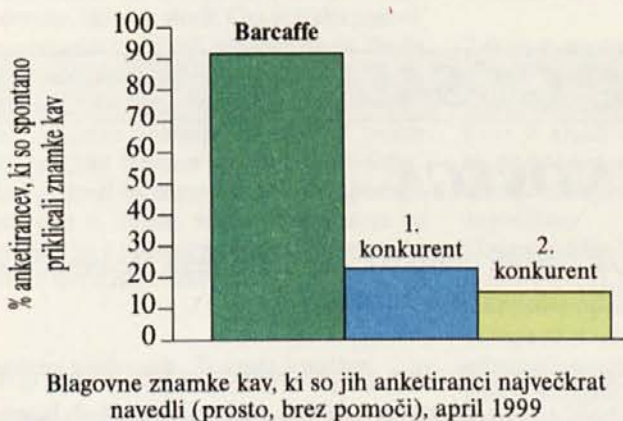
O UMRLIH VSE NAJLEPŠE

(ali zakaj nekaj upravičene hvale ne bi privoščili tudi živim)

Čemu tako morbiden naslov? Ker smo sami, znotraj podjetja, pogosto skeptični (in zdrava skepsa je koristna) o tem, ali nam potrošniki še vedno zaupajo tako kot nekdanj, ko smo bili na področju kave, čajev, začimb in riža edini ponudniki visokokakovostnih izdelkov. Odgovorni v podjetju so se potrebe po spremljanju zadovoljstva potrošnikov naših izdelkov zavedli že pred nekaj leti, zato je lahko predstavim povzetke rezultatov raziskave, ki poteka že nekaj let in s katero preverjamo, kakšno pozicijo zavzemajo v očeh potrošnikov (in nakupovalnih košarah ter domačih shrambah, seveda!) naše vodilne blagovne znamke.

Kontinuirano raziskavo v sodelovanju z oddelkom tržnih raziskav izvaja podjetje Gral iteo iz Ljubljane. Enkrat letno povprašajo vsaj 350 gospodinjstev o zadovoljstvu z izdelki pod blagovnimi znamkami Barcaffé, 1001 CVET, Maestro in Zlato polje. Rezultati teh raziskav kažejo, da so naše blagovne znamke tako zasidrane v zavesti potrošnikov, da so konkurenti bili omenjeni v manjšini. Naj grafični prikazi govorijo zase:

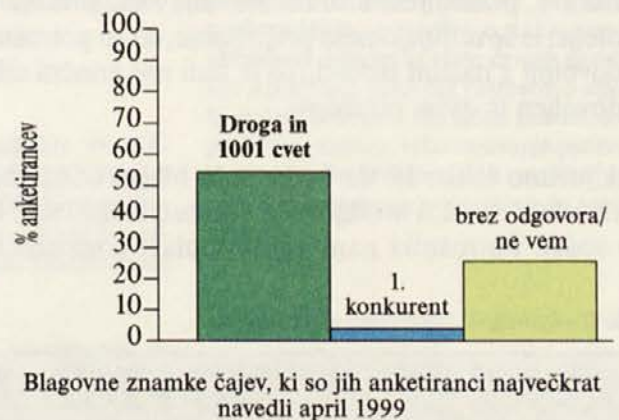
Katere znamke kave vam pridejo na misel?

“V redu”, bi nekdo pomislil, “Barcaffé ima pač tradicijo, zato je tudi najbolj poznana blagovna znamka...”. Pa so se anketiranci že mnogo manj odločali za konkurenčne znamke kav ob vprašanju: “Katera znamka kave je za vas najboljša?”:

Kar se čajev tiče, je slika podobna, saj je slaba polovica anketirancev, pivcev čajev, spontano, brez pomoči, kot blagovno znamko čajev največkrat navedla znamko Droga, sledi pa znamka 1001 cvet. V koliki meri pa so ljudje navajali najboljše znamke čajev, si lahko ogledamo v spodnjem prikazu. Za znamkami Droga in 1001 cvet je bila kot najboljša konkurenčna znamka navajana znamka pravih čajev. A kljub temu v podjetju ne želimo sedeti na lovorikah, saj se ne želimo obnašati,

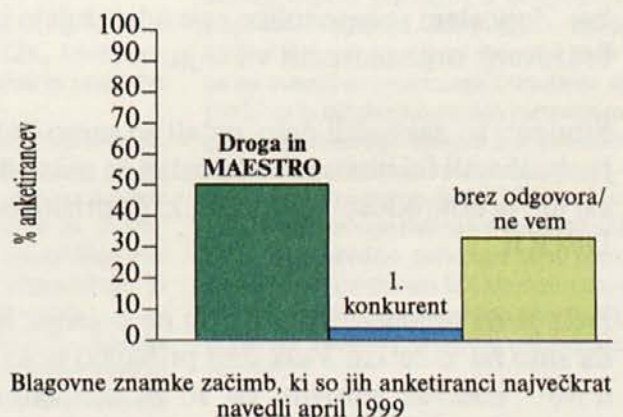
Katera znamka ČAJEV je za vas NAJBOLJŠA?

kot da konkurentov ni. Celo veliko jih je, a so mnogo manj opazni in poznani med Slovenci. Kar se kakovosti izdelkov (za primerno ceno) tiče, pa ne bi izgubljali besed, saj naši visoki tržni deleži govorijo zase.

Pri začimbah se je pokazalo, da veliko potrošnikov ne loči med začimbami in dodatki jedem, ki vsebujejo po-

Katera znamka ZAČIMB je za vas NAJBOLJŠA?

TRŽNE RAZISKAVE

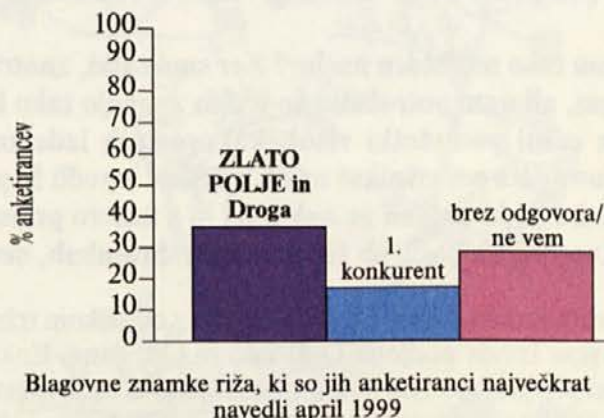
leg začimb tudi ostale sestavine (ojačevalce okusa, škrob,...). Velikokrat so bile navedene tudi jušne kocke (tudi znamke Argo). Znamko Droga in Maestro je spontano navedlo skupno 72,6% anketirancev. Pri navedbi najboljših znamk začimb pa sta bili znamki Droga in Maestro zopet najpogostejše navajani.

Med blagovnimi znamkami riža pa smo naleteli na večjo konkurenco. Poleg uveljavljenih blagovnih znamk na slovenskem tržišču so prisotne še druge, s strani potrošnikov manj prepoznavne, cenejše vrste riža. Kljub temu je blagovna znamka Zlato polje še vedno najbolj cenjena med potrošniki.

Ker se stanje na trgu skozi čas spreminja, bo zanimivo slediti nadaljnjim gibanjem na tržišču. Rezultati raziskave, pridobljeni s strani zunanje raziskovalne institucije, le še utrjujejo naše prepričanje, da so potrošniki zadovoljni z našimi izdelki. To je tudi naš končni cilj - zadovoljen in zvest potrošnik.

Zaključimo lahko le, da bodo naše blagovne znamke preživele, če bomo le odgovorno skrbeli zanje tako, kot do sedaj. Potrošniki nam kljub poplavi konkurentov

Katera znamka RIŽA je za vas NAJBOLJŠA?

zaupajo, kar je za nas še dodatna vzpodbuda, obenem pa tudi odgovornost.

Tjaša ULČAR-JESIH

NOVICE IZ PC GOSAD

ZMERAJ KAJ NOVEGA

Kljub obilici dela vedno najdemo čas za novosti:

1. Na področju izobraževanja je novost, da sta se dve delavki odločili pridobiti 6. stopnjo izobrazbe in en fant pa 5. stopnjo izobrazbe. Je kar veliko zanimanja za izobraževanje, vendar je to povezano z velikimi razdaljami, saj je prvi večji izobraževalni center v Mariboru, ki je oddaljen 65 km. Zaposleni se zato toliko raje udeležujejo izobraževanj, organiziranih v PC-ju.
2. Študenti so zaključili delo, ostali so samo še trije absolventi fakultet, ki bodo ostali še nekaj dni, saj jim je dobrodošel vsak tolar, ki ga prislužijo v DROGI.
3. Dela je na pretek, sezona sploh ne pojenja. Kot da smo na začetku! Vsak dan prihajajo nove in nove količine surovin, vsi so že utrujeni od natrpanega delavnika, pa ne godrnjajo; ko bi le

bili osebni dohodki vsaj malo večji (te besede se sliši na vsakem koraku)!

4. Strokovne službe pripravljajo razne programe izobraževanja za leto 2000, nekatere od teh bomo pričeli izvajati koncem leta 1999, predvsem na področju računalniškega izobraževanja, kjer je vedno nekaj novega.
5. Najmlajši delavec - dipl. ing. živilske tehnologije, odhaja "služit domovini" kot so včasih rekli. Res je škoda, v največji zagnanosti in sredi delovnih načrtov mora oditi za nekaj mesecev, ki nam hitro minejo; njemu, ki je sredi delovnih načrtov, pa se bo vlekel čas.

Je še veliko drugega, vsega ne bomo naštevali, ker se nam zdi samoumevno, da so stvari pač tu in da se jih moramo lotiti.

Danica KRAJNC

KNJIŽNE NOVOSTI

Psihologija. Svobodna volja. Motivacija

SHINN, George: **ČUDEŽ MOTIVACIJA**, Ljubljana, Založba TUMA, 1999

"Sanjajte svoje sanje, toda motivirajte samega sebe k temu, da boste svoje načrte spravili v gibanje. Pogumno začnite udeležati svoje ideje, kajti s tem boste stopili na pot doseganja življenjskih ciljev. Za samomotivacijo potrebujete samozavest - če vi verjamete vase, bodo v vas verjeli tudi drugi."

Uspeh v življenju je odvisen od vsakega posameznika posebej. Za to pa so potrebne tri stvari: *modrost*, ki nam pove, kaj delati, *znanje*, kako to narediti, in *samomotivacija*, da to tudi storimo.

Avtor je omenjeno knjigo razdelil na šest delov: Verjemite vase, Moj videz, moja čustva in moje delovanje so vedno na vrhuncu, Premagovanje ovir, Pripravljanje, Izkoristite vero kot vir moči in Motiviranje samega sebe za delovanje. Prav samomotivacija je bistvo vseh sprememb, ki si jih želimo. Je moč za delovanje, ki jo človek najde v sebi. Avtor poudarja, da je predvsem potrebno verjeti vase, odkriti svoje darove in premagati dvome, skrbi in strah. Čas je treba pametneje izkoristiti. Nikoli naj nam ne bo škoda urice ali dveh za rekreacijo, izlet ali za osebni videz, saj nam vse to poveča samozavest in lastno notranjo energijo, iz katere potem lahko črpamo notranjo motivacijo. Med primeri in nasveti je avtor razporedil tudi vaje in tabele, vsako podpoglavje pa kot piko na i povzema osnovna misel v debelem tisku *Zapomnite si*.

Devizno poslovanje. Zunanja trgovina

ZAKON O DEVIZNEM POSLOVANJU S KOMENTARJEM, Lesce, Založba OZIRIS, 1999

Zakon o deviznem poslovanju (UL RS št. 23/99) je bil sprejet v marcu 1999 in je stopil v veljavo 23. aprila istega leta. Skupaj s tridesetimi podzakonskimi akti, ki predstavljajo njegovo razdelavo in navodila za izvajanje, izdanimi s strani Banke Slovenije, predstavlja popolnoma novo ureditev v deviznem poslovanju.

Omenjen zakon nadomešča še tri druge in sicer: *Zakon o kreditnih poslih s tujino*, *Zakon o tujih vlaganjih in deloma*, to je v tistih določbah, ki urejajo ustanovitev podjetja v tujini in vlaganja v tuje gospodarske družbe, tudi *Zakon o zunanjetrgovinskem poslovanju*, ter vse na njihovi podlagi izdane podzakonske predpise.

Nova devizna zakonodaja, skupaj z novim *bančnim zakonom* in *zakonom o trgu vrednostnih papirjev*, ki sta bila prav tako sprejeta v letošnjem letu, predstavlja temelje nove devizno - finančne zakonodaje, katere skupna značilnost je liberalizacija oziroma odpiranje konkurenci tujih finančnih ustanov.

Po drugi strani pa gre za harmonizacijo z evropskim pravnim redom na teh področjih in s tem za izpolnitev enega izmed predpogojev, da bo slovenski finančni trg lahko v nekaj letih postal del enotnega evropskega finančnega trga.

V obravnavani publikaciji sledi tudi obširen komentar, ki na zaokrožen način predstavlja posamezna področja nove zakonodaje, uporabniku lajša razumevanje in uporabo predpisov.

Delovno pravo

DEJAN, Vladimir: **ZAKON O ZAPOSLOVANJU IN ZAVAROVANJU ZA PRIMER BREZPOSELNOSTI**; neuradno prečiščeno besedilo s komentarjem in podzakonskimi akti, Ljubljana, Gospodarski vestnik, 1999

Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti globalno ureja dve področji.

Prvo je klasično zavarovanje za osebe, ki so sicer sposobne in voljne delati, pa ne morejo dobiti ustrezne oziroma primerne zaposlitve.

Drugo področje pa je usmerjeno v zaposlovanje, ki v najširšem pomenu obsega posredovanje zaposlitve, posredovanje dela, ukrepe za pospeševanje zaposlovanja in za odpiranje novih ter za ohranjanje produktivnih delovnih mest in vse tiste dejavnosti, ki zagotavljajo razmere za produktivno in svobodno izbrano zaposlitev, poklicni in strokovni razvoj ter uporabo delovnih sposobnosti posameznikov.

SPLOŠNI AKTI PODJETJA, Ljubljana, Inštitut za delničarstvo, Zavod za raziskave delničarstva, 1999

Strokovnjaki Inštituta za delničarstvo so na okoli 1000 straneh pripravili zbirko modelov splošnih aktov podjetja. Gre za modele pravilnikov, pogodb, sklepov in drugih splošnih aktov, ki jih lahko uporabljajo gospodarske družbe in druge organizacije, ki opravljajo gospodarske dejavnosti.

Model aktov podjetja so glede na obseg in vsebinsko zaokrožitev uredili v treh knjigah oziroma na treh zgoščenkah. Organizacija in poslovanje, Računovodstvo in finance in

Delovna razmerja in varnost. V DROGI imamo na voljo prvo in tretjo omenjeno literaturo in zgoščenki.

III. DELOVNA RAZMERJA IN VARNOST

Tu so zaobsegli *pravilnik o delavnih razmerjih za gospodarske družbe*, ki povzema oba zakona in *splošno kolektivno pogodbo za gospodarstvo* in minimalno ureditev tega pravilnika, ki obsega samo tiste določbe, ki se jih mora ali se jih lahko uredi z avtonomnim podjetniškim predpisom. Prikazujejo podjetniško kolektivno pogodbo, dve varianti pravilnika za sistemizacije in plače, individualne pogodbe za poslovodstvo, pogodbe o zaposlitvi delavcev, pogodbe o poslovođenju, pogodbo o začasnem in občasnem delu ter še vrsto drugih pravilnikov s področja delovnih razmerij, o uporabi počitniških enot ter sklop pravilnikov s področja varnosti, tako varovanja poslovne skrivnosti, varstva pri delu, varstvo pred požarom, varovanje premoženja in varstva okolja.

Organizacija poslovanja. Trgovinske družbe

SPLOŠNI AKTI PODJETJA, Ljubljana, Inštitut za delničarstvo, Zavod za raziskave delničarstva, 1999

I. ORGANIZACIJA POSLOVANJA

Prva knjiga iz zbirke Splošnih aktov ureja vprašanja organizacije, sistemizacije, kakovosti, načrtovanja, poročanja, inovativne dejavnosti ter izobraževanja in soupravljanja delavcev oziroma partnerjev, sodelovanje sindikatov, pravno pomoč ter pravila pomiritve. Navaja pravila dela arbitražne komisije Združenih narodov za mednarodno trgovinsko pravo, ki jih uporablja Inštitut za delničarstvo, Ljubljana ter pregled kaznivih dejanj s področja gospodarske pogodbe. Vključuje tudi pogled v modele splošnih aktov, kjer je to mogoče, zato da se na osnovi avtonomnega razsojanja sporov hitro in učinkovito urejajo razmerja med partnerji ali med podjetjem in zaposlenimi. Zlasti so ta pravila uporabna, če gre za mednarodno poslovanje in dejavnosti podjetja. Obravnavajo tisti sklop problematike, ki je neposredno povezan predvsem s človeškim dajavnikom kot ključnim ustvarjalnim produkcijskim tvorcem sodobne gospodarske družbe v razdobju informacijske družbe.

Alenka KUBIK

DOBRO JE VEDETI

RAZVOJ VEDE O HRANILNI VREDNOSTI ŽIVIL - lakota in bogastvo Evrope v 15.stoletju

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

V tem obdobju so se v prehrani oblikovale določene evropske značilnosti, razlike znotraj teh pa niso bile pogojene pokrajinsko, ampak so bile povezane z bogastvom določene dežele oziroma revščino določenega sloja ljudi.

Bogato dvorno plemstvo je imelo hrane na pretek. Dvorni peki so pekli kruh v obliki velikih težkih hlebov. Kruh ni manjkal pri nobenem obroku. Ko so pripravljali večje gostije, so ga narezali na rezine in ga uporabljali kot pladnje - podstavke za ostalo hrano. Na pomožne mize so postavili vrče z vinom in vodo. Zbrani gostje so pri jedi uporabljali kot pribor široka bodala in žlice. Ko so se posedli za mizo, so si pred jedjo umili in osušili roke. Večino jedi so iz servirnih pladnjev jemali z rokami. Boljši beli kruh je bil izrezan v paličasto obliko, namakali so ga v omake in druga tekoča živila, tudi v vino. Redke in goste juhe so jedli z žlicami iz skled tako, da so namakali kruh. Rezone mesa in ostale jedi so polagali na rezine kruha. Kose mesa so držali s prsti, pred zaužitjem so ga namočili v gosto omako. Ostanke kruha so ob koncu pojedine zbrali in ga razdelili revnim. Po glavnih jedeh je vedno prišla na vrsto še sladica. Največkrat so bile to barvite figurice, izdelane iz marcipana. Krasili so jih s cerkvenimi simboli.

Jedilniki velikih gostij so bili zelo bogati in raznovrstni. Najprej so na mize prinesli pečeno merjaščevo glavo, okrašeno s pozlačenimi okli, pečene čaplje, jesetre in obilico sladice, narejenih iz smetane, jajc, datljev, sliv in sladkorja. Kasneje so prišli na vrsto divjačina, servirana z

različnimi dišavami in pšenično kašo, nadevan odojek, pečeni pav. Za zaključek so prinesli še več vrst pečenih ptičev, kutinovo omako in svinjino, pečeno v testu, pa seveda torte iz jajčnih krem in pite, narejene iz suhega sadja in jajc.

Bogastvo evropske srednjeveške kuhinje je bilo v mešanju različnih jedi in obilnem začinkanju. Uporabljali so veliko začimb. Viri navajajo, da je povprečno gospodinjstvo v 15. stoletju letno porabilo 2,2 kg popra, 1 kg ingverja, 1,4 kg cimeta in 0,6 kg klinčkov. Sladkor je bil zelo drag in so ga uporabljali kot začimbo. Redno so pri kuhi uporabljali tudi rozine in datlje, ki so jih trgovci prinašali z vzhoda.

Nasprotno pa je bila hrana revnih množic zelo enostavna, velikokrat so se otepali s pomanjkanjem. Režeži so živeli od sira, skute, smetane in ovsenjakov. Večji srečneži so jedli dva do tri obroke dnevno in poskusili včasih tudi vino in pivo, svinjino ali drugo meso, sir, fižol in kruh, le redko pa tudi jajca, piščance, poper, kumino, sol, kis in zelenjavo. Kruh, sir in svinjina so bila tri osnovna živila, ki so jih poznali po vsej Evropi. Na severu so jedli več rženega in črnega kruha kot na jugu. Pust postni kruh so izdelovali iz ječmena in ovsa. V času pomanjkanja so naredili kruh iz ovsa in graha ali fižola. Kvasili so ga s kislim testom. Kruh je bil težak, z debelo skorjo in grob. Pekli so ga na ognjišču ali v kam-

nitih krušnih pečeh. Grajski podložniki so marsikje pekli kruh v pečeh svojih gospodarjev, uporabo peči pa so plačevali s testom. Postni čas je bil postavljen v čas ob koncu zime, ko so pošle zaloge hrane. Končal pa se je ob veliki noči. Praznik so že takrat proslavili z barvanjem kuhanih jajc, pekli so jagnjeta in kozličke. Krščanska vera je zapovedovala skupaj 200 postnih dni, med katerimi je bilo prepovedano jesti meso, mleko, jajca, jedli pa so lahko ribe in zelenjavo.

Nemalokrat so bila živila izredno slabe kakovosti, pogosto še komaj užitna. Miši in podgane so onesnaževale žitne shrambe, v fižolu so se redili žužki, slanina je bila žarka, sir je bil plesniv in vino kislo. Niso se znali obvarovati pred nevarnostjo plesni - plesniva žita, predvsem rž, so uporabljali za peko kruha, kar je imelo za posledico tudi hujše zdravstvene težave. Tudi meso so morali shranjevati za daljša obdobja. Nikoli ni bilo dovolj krme, da bi lahko nakrmili več kot eno žival za vzrejo čez celo zimo. Jeseni so zato živali poklali, meso solili ali dimili, in spravili za zimo in pomlad. Repo, fižol in grah so sušili. V obdobjih pomanjkanja so jedli stročnice brez kruha in brez soli.

Mesta so bila v tistem obdobju majhna. Na manjših privatnih vrtovih znotraj mest so pridelali zelenjavo, zunaj mestnega obzidja pa so bila polja in večji zelenjavni vrtovi. Za higieno v mestih ni bilo primerno poskrbljeno. Mrhovina rib in mesa je ležala vsepovsod in onesnaževala vodne tokove in izvire.

Nataša GLADOVIČ
(Se nadaljuje)

SLOVENSKE SOLINE

PREMIKI V LEPE, ZANIMIVE IN KORISTNE SMERI

Lahko jim rečemo slovenske soline. Lahko jim rečemo naše soline. Lahko jim rečemo tudi hčerinsko podjetje DROGE Portorož. Lahko jim dodamo katerikoli pridevnik ... Ostaja le eno dejstvo: to so SOLINE! Upamo, da bo letošnje leto za SOLINE in solinarstvo prelomno. Želimo si korenitih sprememb, ki bi bile prelomne za vse, ki so življenjsko in delovno povezani s solinarstvom, in želimo si, da bo vprašanje "SOLINE da ali ne?" za vekomaj odromalo na smetišče zgodovine. Danes vam želimo sporočiti, da so na SOLINAH novosti. Pravilno berete! Na solinah so tudi novosti, ki imajo še celo vrsto rezervnih možnosti ...

Na vhodu v SOLINE je majhna, lesen, tipična solinarska hiška. Takšne so "posejane" med solinskimi polji, da solinarje ubranijo pred vročim soncem, medtem ko čakajo na kristalizacijo. Pred to našo hiško je tudi lično narejena veranda iz trstik. In kdo je v hiški? Pravzaprav so kar trije: ANTON LIPOVAC, SERGIO MARUŠIČ in JOŽE DELBELLO. So bivši solinarji. Natančneje: Anton je bivši zidar na solinah, ostala dva pa sta bivša solinarja.

Od 1. junija 1999 dalje lahko SOLINE obiščete med 8. in 21. uro in za to plačate vstopnino. Prebivalci občine imamo pri tem ugodnejšo možnost in sicer: sezonska vstopnica stane 2.000 SIT, letna pa 3.500 SIT. Doslej so jih prodali le 15, a to je šele začetek, in med domačini je precej ljubiteljev solin ...

Za druge goste so cene nekoliko višje: odrasli morajo odšteti po 380 SIT; otroci, dijaki in študentje pa

270 SIT. Vstopnina velja za obisk solin brez vodiča, vkolikor želite imeti vodiča, pa morate za to odšteti 540 SIT, oziroma 380 SIT za otroke, dijake in študente. Vodiča si je treba tudi predhodno zagotoviti, vsaj dva dni prej, še posebej za skupine.

Vse, kar prebirate, mi je prijazno in kot iz rokava natrosil eden od zaposlenih pri hiški pri vhodu v soline, ANTON LIPOVAC. Sploh mi ni bilo treba karkoli spraševati,

SOLINE

sam ima še polno zamisli in idej, predlogov, ki jih je strnil takole:

“Prihajajo tudi šolarji, to verjetno že veste. Iz hotelov PALACE so že pripeljali avtobus turistov. Ti so

imeli svojega vodiča. V ponedeljek, 6. 9. 1999, so snemali znano oddajo o turizmu za nacionalno TV, HOMO TURISTICUS. Lahko bi se konkretno dogovorili za obisk

solin s hotelskimi hišami po celi Obali in zaledju. Vendar še veliko manjka. Takole na vhodu bi morala biti velika tabla, večja od sedanje.” (Ob vhodu je resda v omarici načrt solin, vendar v velikosti, primerni za pisarniški prostor, ne za v naravo, op.p.), “baje je že v delu”, je povedal ANTON LIPOVEC, in še nadaljeval:

“Obiskovalci SOLIN zelo pogosto povprašujejo po takšni tabli. Tiste majhne skorajda ne opazijo.

Obrobje solinskih polj ni dovolj urejeno. Trave ne kosi nihče. Tudi občina bi morala sodelovati z javnimi deli, saj je krajinski park v občini Piran!

Nekateri obiskovalci se pritožujejo, da je med solinskimi polji, še posebej popoldne, precej hrupno. Seveda, tam doli je veslaški klub, je mladina. Dostop je edino po tej

SOLINE

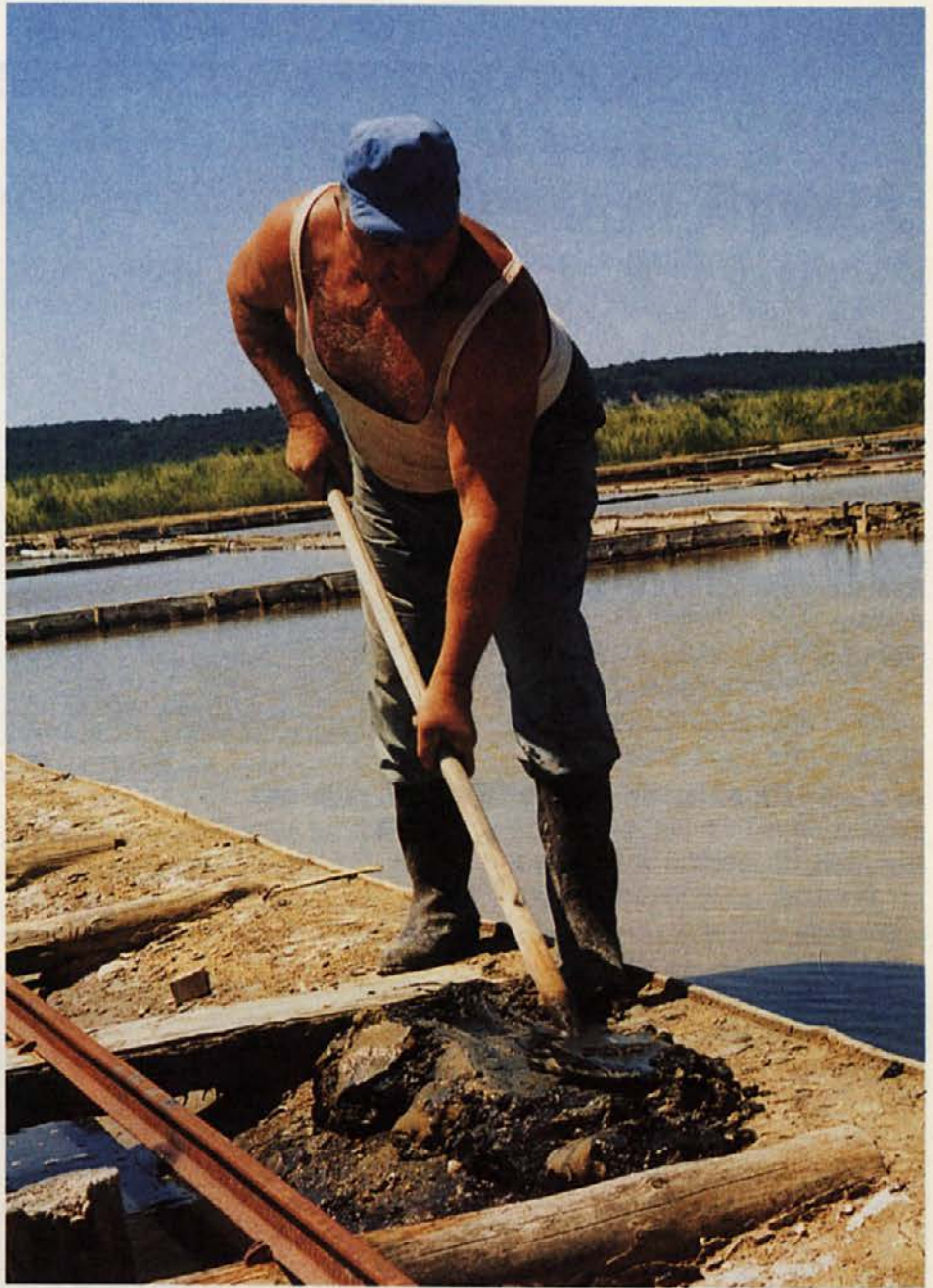
cesti, med solinskimi polji. Kdaj že je bil naši mladini obljubljen center vodnih športov tam nekje pri Bernardinu ... a bo že! Mladi so veseli, da imajo tu na solinah svoj klub, čeprav je dostopen le z osebnimi prevoznimi sredstvi."

Gremo naprej, ni prospektov! Obiskovalci solin si prospektov želijo, vprašujejo, kje bi jih lahko dobili, ni jim jasno, da tega ne dobe pri vходу v soline. Radi bi kupili sol, solinsko blato, (tisti, ki ga poznajo, ostalim bi ga morali predstaviti mi). Vstopnica bi lahko bila tudi dražja, v obliki razglednice, da bi jo turisti pisali domov, prijateljem. Vstopnici bi lahko priložili darilce, vrečko soli, ipd. Imamo mizarsko delavnico, možnosti za izdelavo drobnih lesenih spominikov, ki jih solinsko orodje ponuja in so ponekod že v prodaji.

ANTON LIPOVAC ima polno idej. Prepričan je, da bi marsikaj od tega lahko uresničili brez velikih stroškov in tako dopolnili dejavnost solin. Predvsem mu je neprijetno, ko turisti po vsem tem povprašujejo. Nenazadnje, povprašujejo ga tudi, ali lahko tam doli med solinskimi polji spišejo vodo, sok, pivo, kavico...

Na moje vprašanje, koliko vstopnic proda dnevno, ANTON LIPOVAC pove, da jih je prodal v enem dnevu največ 45, a da so bili tudi dnevi, ko ni prodal nobene. Končno me je zanimalo tudi, kdo vodi turiste po solinah. ANTON pove, da je to DARIO SAU, sicer vodja proizvodnje na solinah.

Ob tej priliki sem se spomnila obiska v turističnem delu rudnika živega srebra v Idriji, ko nas je po rovih vodil vodič, za katerega smo ugotavljali, da to delo opravlja izredno dobro in pred izhodom zvede-

li, da je bil nekoč rudar ..., ki se je zaradi ukinitve rudnika moral prekvalificirati.

In končno zvem, da so v jedilnici na SOLINAH uredili mini muzej, v katerem je razstavljeno solinarsko orodje, da so med solinskimi polji uredili eno od hišic za študijske dneve na solinah, kamor prihajajo razni strokovni delavci in študentje.

In namesto zaključka: vsi, ki hodite na DROGINE izlete v tujino, boste gotovo pritegnili trditvi, da znajo na Nizozemskem, Švici, Italiji ... zelo uspešno ponuditi turistom svoje naravne in krajinske posebnosti. Zelo pohvalno je, da se tudi na SOLINAH novosti premikajo v to smer!

Soline, septembra 1999

Tekst in slika Dragica MEKIŠ

POČITNIKOVANJE

RAZPIS ZA POČITNIKOVANJE V ZIMSKI SEZONI od 1. 11. 1999 do 30. 5. 1999

v lastnih in najetih počitniških stanovanjih DROGE d.d.

KANINSKA VAS BOVEC

Apartma s šestimi ležišči - 2.500 SIT/nočitev, vključno z davkom

Apartma s štirimi ležišči - 2.000 SIT/nočitev, vključno z davkom

APARTMAJSKA HIŠA JURGOVO

Apartma s šestimi ležišči - 2.500 SIT/nočitev, vključno z davkom

(termini: 8. 1. 2000 - 30. 1. 00;
5. 2. 2000 - 19. 2. 00;
26. 2. 2000 - 11. 3. 00).

Apartma s štirimi ležišči - 2.000 SIT/nočitev, vključno z davkom

(termini: 8. 1. 2000 - 30. 1. 00;
5. 2. 2000 - 11. 3. 00)

APARTMA GABER 77, ROGLA

Apartma s štirimi ležišči - 2.000 SIT/nočitev, vključno z davkom

(termini: 8. 1. 2000 - 11. 3. 2000)

MAREDA NOVIGRAD - 2.500 SIT/nočitev, davka ni
LOPARI MALI LOŠINJ - 2.600 SIT/nočitev, davka ni
(v MAREDI so trije apartmaji s šestimi ležišči,
v LOPARIH trije apartmaji s sedmimi ležišči).

Za koriščenje počitniških stanovanj, oz. hotelskih sob se lahko prijavite tako, da izpolnete obrazec PRIJAVA ZA POČITNIKOVANJE, ki ga dobite v tajništvu PC ali služb ter pri referentki za počitnikovanje.

ROK ZA DOSTAVO PRIJAVE JE 29. 10. 1999

Komisija za počitnikovanje bo predlog za zimovanje v zimski sezoni 1999/2000 objavila na oglasnih deskah družbe najkasneje do 10. 11. 1999.

NAMIG ZA IZLET

KOLESARJENJE GORSKO KOLESARJENJE IN VARSTVO NARAVE

Na poti od Poljan proti Munam - večkrat je potrebno tudi manjše popravilo

Gorsko kolo, ki izvira iz Kalifornije, se je zelo hitro razširilo v Evropo in tudi pri nas je vedno več tistih, ki neizmerno uživamo v vožnji po gozdu, hribih, pašnikih....

Pri tem pa se moramo gorski kolesarji zavedati tudi **škode**, ki jo s svojo dejavnostjo lahko povzročimo v okolju ter **pomena odnosov do drugih uporabnikov istega prostora** (kmetje, gozdarji, gorniki....).

Dokler se kolesar drži cest in utrjenih poti, škodljivega vpliva praktično ni. Problemi se pojavijo, ko zapusti pot in zapelje na travnik, na polje ali v gozd. Pod debelimi pnevmatikami prihaja do mehanskih poškodb tal in vegetacije, uničenja podrasti v gozdu, poškodb korenin. Škoda se še poveča, ko vozimo po vlažnih, močvirnatih predelih in po razmočenih tleh. Škodljiva je predvsem vožnja z blokiranimi zavorami, pa tudi vožnja navzdol. Poleg tega vožnja izven poti poveča nevarnost motenja živali.

Da bi se izognili škodljivim vplivom v okolju in nesporazumom s prebivalci, je prav, da **gorski kolesar pozna nekaj osnovnih pravil obnašanja**:

- Izven poti (po travnikih, poljih in gozdovih) velja splošna prepoved vožnje.

- V visokogorju naj bi gorski kolesarji ne vozili nad gozdno mejo, razen če v ta brezgozdni prostor vodijo ustrezne, dovolj široke in utrjene poti (stare vojaške poti, gorske avtomobilske ceste). Uporabljamo gozdne, kmetijske in podobne kolovoze in ceste v nižjih predelih. V primerih zavarovanosti nekega območja pa seveda veljajo strožje omejitve.
- Tudi kolesarjenje po smučarskih progah je nesprejemljivo.
- Vožnja po slabo utrjenih in razmočenih poteh ni priporočljiva.
- Kolesar naj, kot vsi drugi v okolju, povzroča čim manj hrupa, da ne plaši živali.
- Divja vožnja ni primerna, ob srečanju z drugimi zmanjšajmo hitrost, pešci imajo prednost.
- Gorski svet ni primeren za organizacijo tekmovanj in množičnih gorsko-kolesarskih prireditev.
- Priporočljiva je včlanjenost v organizacije, ki združujejo gorske

Parking PC Zlato polje je primeren za začetek poti po Čičariji

NAMIG ZA IZLET

Tipični pogled na greben "čičkih" hribov (z dvorišča PC Zlato polje)

Cerkvica Sv. Primoža v Gradišču s pokopališčem je vredna ogleda

Vsak od nas mora prispevati k ohranjanju miru in nedotaknjenosti naravnega okolja.

Hkrati pa ne smemo pozabiti na lastno varnost. Zato ne pozabite na:

- obvezno uporabo čelade
- pregled kolesa, predvsem zavor, pred vsakim izletom.

Zavedati se moramo, da smo v naravi le gostje. Naravo skušajmo najprej razumeti, ker le tako jo bomo lahko doživeli kot nemoteči občudovalci.

kolesarje. Tu dobite mnoge koristne napotke.

**MISLI
NA PRIHODNOST -
VARUJ NARAVO**

OPOMBA: popravek "napake" v Našem glasu št.7/8:

Varnostnik ZVONE iz PC Zlato polje iz Gradišča me je prijazno opomnil, da prispevek o gorskokolesarskem izletu po Čičariji spremljajo slike s Krasa. Obžaloval je, da nisem izkoristila prilike za predstavitev naravnih lepot in kulturnih znamenitosti, ki jih na tej poti ne manjka in jih v članku tudi omenjam.

Opravičujem se za spodrsrljaj in se vsaj malo oddolžujem z današnjo objavo slik.

Tekst in slike Maruška LENARČIČ

KUNIGUNDINI ZAUPNI POMENKI

Draga Kunigunda,
sem preprost delavec in bi rad študiral ob delu, se pravi dokončal vsaj srednjo šolo in potem morda še kaj. Ali misliš, da bi mi družba omogočila šolanje?

Zamudnik

Težko bo šlo, prijatelj! Kdo bo pa delal? Si mar pozabil, da je bilo med tebi enakimi toliko presežkov, da bi te zdaj težko pogrešali, kadar bi bil na predavanjih?

Draga Kunigunda,
nekoliko me je strah, ko vidim, kako v naši državi proizvodnja vse preveč stagnira. Samo trgovali bi in politizirali, na nove proizvodne obrate in predelavo pa nihče ne misli. Kam nas bo to pripeljalo?

Zaskrbljen

Je že prav tako! Ob vstopu v Evropsko skupnost tuji konkurenti vsaj ne bodo imeli česa pokupiti in nato zapreti!

Draga Kunigunda,
v smislu raznih internih aktivnosti in pravilnikov sem dokončal študij ob delu. Po vsej logiki omenjenih aktov in aktivnosti bi moral zdaj zasesti drugo delovno mesto oziroma napredovati, imeti torej tudi višjo plačo itd. Toda nenadoma so vsi okrog mene gluhi in nevedni, s šefom vred. Zakaj sem torej trošil čas in energijo s študijem?

Razočaran

Zato, da boš lažje našel novo službo...

Draga Kunigunda,
z nezaupanjem spremljam poplavo računalništva po vsem svetu. Toliko škodljivega sevanja! Rad pa bi vedel, kako je v našem podjetju poskrbljeno za varnost vseh, ki delajo z računalniki.

Bioenergetik

Saj nobeden ne ostane toliko časa, da bi mu to sevanje utegnilo škodovati!

Draga Kunigunda,
vsi v oddelku smo zelo jezni na nekoga izmed nas, ker se neprestano hvali, kako ga šef ceni in upošteva. Kako naj ga utišamo?

Naveličani

Začnite še vi lagati!

Draga Kunigunda,
na neki zabavi, kjer smo bili vsi zelo dobre volje, sem se malce pošalil na račun mojega šefa. Pa mi je dedec zameril in že čutim neprijetne posledice. Povej mi zdaj: ali še zmeraj obstoja verbalni delikt? Nismo mar že pred nekaj leti opravili s tem nedemokratskim spremljevalcem enournih političnih sistemov?

Šaljivec

Verbalni delikt je relativna stvar. Brez skrbi lahko zbijaš šale na račun kraljev, predsednikov, nobelovih nagajencev in vrhunskih znanstvenikov. Nikar pa se, za božjo voljo, ne lotevaj neznatnih podeželskih funkcionarčkov, desetarjev in -šefov!

KOTIČEK KAR TAKO

Ta mali: "Če bi bil nivo vode višji, bi vsaj videli čez zid!"

Ta veliki: "Kaj pa spet tečnarijo ta mali? Saj se tudi s tega nivoja prav lepo vidi čez zid!"

**NAGRADNA
KRIŽANKA ŠT. 10**

	Srečavič Jože	BORKO	ISTRO	Kamenje, krsje	ANTON INGOLIC	PREBIVAL- NA ILSKE	ITALIJAN- SKA RTV	DIAPHO- ZITIV	NERNAN- KA V MATE	MANTIKI	BENJAMINI	DARILLO	MANTIKI OSTERČ JOŽE	PISAN EGODO- VINSKI VIRU	GLAVNO MEBLO	Tudi je	
	TRIPADNIK EVRO- PIDOVČOPSKIH PREVALIŠVIN MIA INERIALI Z ATRING ZA SRAI, DIVJA MASH																
	KOTER MOŠKI SUNJIC	WINSKE TOUJEV INDIJA- NEC	ZBOR DEVETIH PEVCEV	VENTI- LATOR	RAF WALONNE	GOTOVINA	PISEC ANALOV KRONIK	KMETIJ- SKI STROJ	NADA HEROJNYA KONZERV ANDRE AGASSI	ION 2 NEGATIV- NAN NATBOJEM STROJ VOTVODINI	GRSKA BOGINJA MODROSTI	SPORINA JADRANICA	NAB NEBLAC TUL REKANA SVAETSEM	ANTON NANUT	KEMIJSKO SNAG ZA IDIBI	KANADSKI PEVEC (PAUL)	

REŠITVE KRIŽANK ŠT. 9:

IBAR, KOVALO, OPANEK, MINK, BARCAFFE, DOTA, RAE, ŠOK, ČB, RN, STAVBAR, RT, LKAR, AZUR, NITRA, KASAČ, KV, AKTIV, KRŠ, AKA, AE, OKTET, ČAROVNIJA, PI, GLAJT, 3, CMIR, SKOT, ARI, ANK, KANAL, IDRJA, ILIRI, JASNA.

eslo križanke: BARCAFFE DOBRA KAVA.

uredništvo je prispelo 42 rešitev križanke št. 9. Tričlansko komisijo so sestavljale: Tjaša Jesih Ulčar, lateja Beržan in Majda Vlačič. Med vsemi prispelimi rešitvami so bili izzrebanci le redki, ki so križanko

v celoti pravilno izpolnili. Besedici, ki sta reševalcem povzročali največ težav sta bili MINK (ameriška vodna kuna, norka) in GLAJT (prostor na skednju) ali navpično ARGONI (planota na SV Francije). Nagradenci prejmejo izdelke DROGE (po lastnem okusu) in so naslednji: 1. nagrado v vrednosti 5.000 SIT prejme MILAN HOJNIK, Izola; 2. nagrado - v vrednosti 3.000 SIT prejme VASLIJA OSTOJIČ iz Portoroža; 3. nagrado - v vrednosti 1.000 SIT pa SIMON RAK iz Portoroža. Nagradencem čestitamo, za nagrade pa pokličite sodelavko v marketingu, prijazno gospo Marijo Mekš na tel. 066/648 040 (PC Argo, vzorčno skladišče), ki bo oblikovala paket po vaši želji. Rešitve objavljene križanke pošljite do **ponedeljka 15. novembra 1999**, na naslov: Droga Portorož, Marketing, Obala 27. Reševalce naprošamo, da na kuverto pripišejo "Za nagradno križanko št. 10".